

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 352

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, augusztus 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- A parlamenti béke ára.
- A török kamara feloszlata.
- Marosba zuhanó vonat.
- Változások a fővárosi rendőrség vezetésénél.
- Bűnvádi feljelentések a Törlesztési Bank ellen.
- Eladó aradi bérpaloták.
- A polgármester tejesse.
- Csalás a német trónörökös barátságával.
- Meghalt Marilla fürdő megalapítója.
- Versenypályáról kitiltott trener.
- Árverelik Gromon Dezső garderobját.
- Honvédsapatok összpontosítása Aradon.
- Tarkaságok.

Fájó igazság.

Arad, augusztus 5.

Kelemen Samut az ellenzék megint ki fogja kiáltani árulónak és Samunak, mert valami okosat és őszintét mondott. Aki át esett ezen a keresztségen, nem tartja olyan rettentő kellemetlenségnek azt s bizonyára többre becsüli az észszerű dolgokat és az igazságot, hogysen a várható, biztosan bekövetkező események miatt elhallgassa azokat.

Nem azért emeljük ki Kelemen Samunak ezt a nyilatkozatát, mintha a munkapártnak kedvező dolgot tett volna vele. Az ellenzéknek szól és oly világosan, józanul állapítja meg annak lelkiismeretbeli kötelességét, hogy e megállapítás előtt szóltanul, vagy pedig egyszerűen obstrukciós sipokkal elvonulni nem lehet.

A többség kötelessége, mondja, hogy a becsületes választójogot megadja; az ellenzék pedig nem vehetné át a történelem

előtt a felelősséget azért, ha e feladat megoldásánál a többségi párt megbuktatását fontosabbnak tartaná.

Sok, sok minden van ezeknek a szavaknak a háta mögött, amit még Kelemen Samu se mondott el. Az ellenzék politikájának az volt a közelmúltban és ugylátszik az marad a jövőben is a ferdesége, a hibája, hogy nem a tárgyak, a programok, a javaslatok miatt, azok mellett, vagy ellen harcolt, hanem egyszerűen pártharcot vívott, egy más párt megbuktatására és a hatalom megszerzésére. Ezért volt az, hogy a véderőjavaslat körül akkor szervezte a legvadabb hadjáratot, amikor egyszer, kétszer és háromszor elismerte a véderőjavaslatok szükséges és el nem halasztható voltát, sőt hajlandó lett volna, — más formákban — a véderőjavaslatokat megszavazni. És ez, a többség buktató és kormányzást szerző vágy és éhesség, azután az elérni vágyott célok egyre távolabb jutása tette egyre indulatosabbá, kétségbeesettebbé és cinikusabbá az obstruktorokat, annak ellenére, hogy az elvi, tárgyi differenciákat könnyű lett volna áthidalni.

Ugyanez készül az általános választójog ügyével, amely az ősszel az aktualitás homlokterébe jut. Ha a kormány választójogi tervezete nem is fűdi az ellenzék kívánságait, — bizonyos, hogy a kettő között sokkal kisebb, enyhébb az eltérés, mint a minöket az ellenzék legújabb koalíciójának egybekalapálásánál kellett nivellálni. S ha végül egy reformtervezetben állapodtak meg Justh Gyula és Apponyi Albert, Bakonyi Samu és Károlyi Mihály gróf, akkor, ha

csak a választó reformnak, a jogkiterjesztésnek dolgát tekintenek, meg lehetne találni a nézetek találkozását, a szélsőségek között a közép vonalat. De nem lehet. Mert amikor az ellenzék konzervatív és radikális pártja a választóreform dolgában három nap alatt egy meggyőződésre jutottak, nem magára a választójogra gondoltak, hanem a nagy célra, amelyhez az ellenzék szövetkezését meg kellett csinálni: a kormány megbuktatására. És most, ugyanugy, nem a választóreform elégtelen volta az, amely a kormány ellen tüzeli őket: hanem a többség ellen lihegő boszu, a többség helyéért áhító vágy.

Ennél jobban aligha fájt igazság az ellenzéknek. Rásüti a bélyeget arra az alkotmányvédő pózt viselő készülődésre, demokrata hangokat harsogó toborzóra, a melylyel az őszi ülészakra indulnak. Pedig csak ennyit mond: most a választójogról van szó, azt kell megcsinálni. Ha pedig nektek az az egyedüli, legelső célotok, hogy a többséget megbuktassátok, az utókor tudni fogja, hogy nem a választójogot akartátok, hanem — a koncot!

Kétségtelen, hogy Kelemen Samut nem ilyen megbélyegző, kicsufoló tendencia vezetete; hogy nyilatkozatának világánál mindezek láthatók és érthetők lettek, arról ő nem tehet. Belőle a választójogi reform régi, becsületes és öntudatos harcosa szólalt meg, aki akkor, a midőn a választójogi reform Magyarországon megvalósulhat, ennél semmit se tart fontosabbnak, legkevésbé azt, hogy kik ülnek a bársonyszékeken. Ő és a hozzá hasonlók az őszinte

Don Juan.

Irta: Szecső Vilmos.

Egy furcsa könyv akadt minap a kezembe. Vagy száz év előtt nyomták, itt Budán. Furcsa könyv: Különös krónikus történetek gyűjteménye, át meg átszőve naiv és eszelős fantáziával, álmoskönyvre valló, misztikus babonával, a valóságnak és a képzelődésnek egymásba folyó színeivel. Az egészen rajta lebeg a régi Budának bánatos, negédes, szenvedő, meghatótt és babonás levegője. Ebben a könyben, — a szerzője félig bolond volt, félig poéta, — olvastam ezt a furcsa történetet...

Történt itten Budán, vagy ötven év előtt, hogy kinn, a virányosi völgyben, egy Jámory nevű kertész házatól háromszáz lépésnyire, halva találtak egy előkelő, idegen öltözötű urat. Egy sváb majoros, aki tejet hordott a városba, bukkant rá a holttestre egy februári reggelen. A rendőrség rögtön kivonult a helyszínére. Megállapították, hogy golyó ölte meg az idegent. Furcsa öltözetén nem akadtak fenn. Epen farsang ideje volt és előtte való este is néhány álarcosbál zajlott le a városban. Az idegenszerű öltözet is bizonyára maskara lehetett, bár jelmeznek nagyon is finom, a halott fehérneműje is igen előkelő, kardja markolata is aranyozott ezüsttel kiverve. A nyomozás megindult. Annyit sikerült megállapítani, hogy Jámoryné — a kertésznek gyönyörű felesége, — a lévőszék álarcosbálját együtt táncolta végig a különös idegennel. De az asszony sem tudta megmon-

dani, hogy ki volt a rejtélyes idegen? Azonban bevallotta a kertészné, hogy a lovag a hál után házuk kapujáig kísérte őt. Ott elváltak. Azon túl nem tud semmit. És sirt, mint a záporosó. Hát mi van magával Jámoryval, a kertésszel? Mire ideért a rendőrség, megérkezett épen Jámory, portól lepott kocsiján, melybe két kis zömök, kurta ló volt fogva. A lovakat a kertész maga hajtotta. A kertész most érkezett meg Stájerországból, a honnan valami ritka disznóvnyek hagymáit hozta. Igen elámult a rendőri bizottságon.

— Most érkezel Stájerországból? — kérdezték tőle.

— Igen, onnan jövök!
A rendőrök a fejüket csóválták. Az egyik rendőrtisztnek eszébe jutott valami.

— Hát a pisztolyod hol van, Jámory? Hiszen te soha se mégy utra fegyver nélkül!

— A pisztolyomat, — felelt Jámory szemhunyorogtatás nélkül és nevéhez illő ájtatos ábrázattal — a pisztolyomat ellopták tőlem Grécben, a fogadóban. Még most is siratom azt a pompás fegyvert!

Igy hát a rendőrség nem ment semmire. Egy darabig még nyomozott jobbra-balra, aztán abbahagyta. A lovakat eltemették. Jámory meg elverte a feleségét az álarcosbáli kalandért. És lassan feledésbe ment az ügy. A rejtélyt soha ki nem bogozták...

Ennek a különös esetnek pedig itt következik a hiteles magyarázata:

Mikor Don Juan, az asszonyok megron-

tója, meghalt s a másvilági ítélőszék elé került, egyértelmű volt a határozat, hogy pokolra való. Ámde a pokolban, a mely nem olyan primitív kínzó intézmény ám, mint a földön hiszik, — ezerféle rendű büntetés vár az elkarhozottakra. Már most melyikkel sujtás Don Juan? Az ítélkező angyalok egy része meg akarta háziasítani. De a másik rész, mely titokban szimpatizált a sápadtképu lovaggal, azt az ellenvetést tette, hogy bár igen nagyok Don Juan bűnei, — ez a büntetés mégis túlságosan kegyetlen volna. Mert valamely házaselet a földi életben husz, harminc, negyven esztendeig — hagyján. Hanem a másvilági házaselet, az örökkévaló — nem, ez nem tréfa dolog. Így hát — hivataloskodásra ítelték a lovagot. Beinternálták a pokolban egy nagy hivatalba, ahol reggeltől estig körmölnie kellett. Ebben a hivatalban az volt a dolog, hogy nagy könyvekbe kellett följegyezni az emberek valamennyi hazugságát. Ezek után elképzelhető, hogy ebben a hivatalban soha se fogyott ki a munka. Rettenetes könyvóriásokat firkáltak össze, a toll egy percre sem állhatott meg a kezükben. És csupa férfi volt ide beosztva. Don Juan nem látott asszonyi ábrázatot. Ilyen raffinált büntetések vannak a pokolban. Ezen felül a főnökök na, yképűsége is kizozta, akik száraz fontoskodással rubrikákba, fő- és alrovatokba, him- és nőnemű alosztályokba szedték a hazugságokat. A nőnemű alosztály sokkal terjedelmesebb volt. Ez volt az egyetlen asszonyi dolog, melyhez hozzájárult Don Juan. De mit ér az asszonyi hazugság is, ha már nem érte

radikálisok ebben az országban, — és ép az ő gondolkodásuk mellett látszik meg, hogy mit köszönhet és várhat a radikális-mus azoktól, akik taktikai célra használják föl annak köpönyegét, de annak révén csak a nyeregbe akarnak vele jutni. Ott azután — egyszer már megtették, — fordítanak egyet a választójogi, vándor-galléron.

A parlamenti béke ára.

— Ellenzéki feltételek. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 5.

Most már élesen felénk nyulik a szeptember elejével megkezdődő politikai kampány árnyéka. Sötét és bizonytalan a kép. Lukács László miniszterelnök körülbelül tájékoztatta az országot arról, mi a helyzetről való felfogása.

— *Méltányosok kívánunk lenni az ellenzékkel szemben.* Ezzel szemben nem csinál titkot abból, hogy helyéről semmi körülmények közt nem kíván távozni, hogy a *restitutio in integrum* követelését teljesíthetetlennek tartja s a választói reform dolgában is nem azt az alapot foglalja el, melyet a szövetkezett ellenzéki pártok megjelöltek, hanem — maga dolgozik ki egy javaslatot. Ez a kormány álláspontja.

Jnsth Gyulának felfogásáról akart tájékoztatással szolgálni egy esti lap. Justh, aki most tornyai birtokán időzik és mióta elküldte a kabinet-irodába hirhét levelét, hallgatott. Zilahon kívánja politikai követeléseit nyilvánosságra hozni. Hozzá közel álló forrás szerint azonban körülbelül a következő lesz a „Zilahi riadó” gondolatmenete:

Milyen békét akar Justh?

— Szó sincs új koalícióról, vagy fuzióról. Az ellenzéki pártok csak azért szövetkeztek, hogy a többséggel és a kormánnyal kemény falanksz gyanánt álljanak szemben, de abban a pillanatban, mikor célt értek, az általános választójog az ő programjuk szerint megvalósult és a törvénytelenségek megtoroltattak, mindegyik megy a saját útján előre.

— Nem kívánok lehetlent. Ha jogos is az a követelésünk, amely teljes fehérlepet vindikál az ellenzék számára, nem állunk elő olyan kíván-

ságokkal, melynek hangoztatása esetleg a másik táborot erősítené. A helyzet igen simplex. A parlamentet törvénytelenségekkel szentségtelenítették meg. Egyszerűen: újra fel kell szentelni a törvény csarnokává. Ez nem jelenti azt, hogy mi a már meghozott és szentesített törvények ellen kezdünk irtó harcot. Azonban elkerülhetetlen, hogy a Ház mondja ki, hogy az immár szentesített törvények meghozatalának módja nem szolgálhat precedensül, sőt óva inti a jövőre ennek a példának a folytatásától.

— De ez a leggyöngébb forma és még nem kész terv, csak ötlet, melylyel a mi akciónknak épen mérsékelt voltát akartam jellemezni. Viszont elengedhetetlen, hogy a *Lex Vadászt*, az ugynevezett házszabályrevíziót, amit az ellenzék nélkül rendörök és szuronyos katonai kordon között szavazott meg a munkapárt, szó nélkül félrelökjék. Intézményes biztosítékot kell szereznünk arra is, hogy a karhatalommal való olyan visszaéléseket, aminőket most produkált Tisza, lehetetlenné tegyünk.

— Elengedhetetlen feltételünk, hogy Lukács, Tisza és mindazok, akik a juniusi rémségekben vezető szerepet vittek, távozzanak helyükről. Ez nem személyi követelés, hanem ugyszólván a megtorlás egyetlen tárgyi tartalma. Lehetetlenség volna, hogy csak szóba is álljon az ellenzék olyanokkal, akik vele szemben az ököljog fegyvereihez nyulnak. Igaza van Lukácsnak abban, hogy a király nevezi ki a miniszterelnököt. De viszont az is igaz, hogy a király sem fog a helyén tartani egy miniszterelnököt, akinek személye a legfőbb akadály a békének.

— És dolgozni akarunk. Hatalmi aspirációink nincsenek, de viszont elveink megvalósítását minden eszközzel ki akarjuk küzdeni. *Becsületes választójogi reformot* követelünk. Csinálja meg ezt akárki, akit a király Lukács helyére küld: ha jó a javaslat, készséges örömmel segítünk annak törvényerőre juttatásához. Mi az alkotmány sértettségét megvédelmezzük és az ellene elkövetett bűnök expialása alapján *szívesen kötünk tisztességes békét*. Enélkül azonban nincs értéke reánk sem a mandátumnak, sem az életnek. És enélkül nem is fogunk törődni sem az egyikkel, sem a másikkal.

Sajtó-reform, mint béke bázis.

Kelemen Samu függetlenségi képviselő tegnap cikket irt a *Neue Freie Presse*-ben s a *tárgyá nehézségei* elosztatását jelöli meg a kibontakozás alapjául. És itt az általános választójog megalkotása és a munkapárt által már elfogadott házszabályrevízió módosítása mellett egy új *liberális sajtótörvény* megalkotását is odasorozza a békefeltételek közé. Olyan törvényt kíván, amely a *sajtó adminisztratív üldözését lehetetlenné teszi* és biztosítja jogait, amelyek most, ugyszólván, védtelenül ki vannak szolgáltatva a hatóságok önkénykedésének. Mindenek felett pedig — mondja Kelemen Samu — a kormánypártnak hoznia kell egy becsületes választójogot, minden hátsó ajtó nélkül, gondoskodva a választások tisztaságának föltétlen biztosításáról. Ez esetben az ellenzék nem veheti magára a felelősséget, hogy egy ilyen választási reformot visszautasítson, csak azért, mert a többségi párt megalázását előbbrevalónak tartja, mint a tárgyi eredményeket.

Kelemen Samu cikkét politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalták. Bizonyosra vehető, hogy fejtegetései visszhangra találnak a pártoknál és bázisa lesz a parlamentárizmus helyreállítására irányuló törekvéseknek.

A margittai mandátum.

Madarassy Gábor pénzügyi államtitkár, a margittai választókerület munkapárti jelöltje szombaton Nagyváradra utazik és vasárnap fogja megtartani programbeszédét Margittán. — A függetlenségi párt *Szathmári* Mórnak ajánlotta fel a jelölést és erről táviratilag értesítették Kossuth Ferencet, valamint a Karlsbadban tartózkodó Szathmáryt. Szathmáry ma a következő táviratot küldötte a függetlenségi pártnak. Komoly betegségem akadályoz, hogy választási küzdelembe menjek, ez okból a margittai jelöltséget nem fogadhatom el.

Tisza István üdvözlése.

Kaposvárról jelentik: *Somogyvármegye* köztörvényhatósági bizottsága ma tartotta évnegyedes közgyűlését, amelyen 181 szóval 89 ellen a parlamentben lefolyt dolgokat, a munkapártnak és az elnökeknek, valamint a kormánynak eljárását az obstrukció letörése végett indokoltak tartja és helyesli. Tisza István gróf képviselőházi elnököt

történik?! Így szenvedett szegény Don Juan szigorú felügyelet mellett, a hazugság hivatalához béklyózva, az esztendő végtelen során át. De végre valami változás történt. Új ördögfiókot rendeltek a hivatal őrizetére és ennek megtett a csöndes, szomorú, jómodoru Don Juan. Az úri volta imponált neki: hiába, ahogy mondani szokták, az ur pokolban is ur. Az ördögfiók kereste Don Juan társaságát. Egy este, munka után, a szigorú tilalom ellenére kihívta a pokolbéli hivatal tornáca elé.

— Ugyan, mért szomorkodsz olyan nagyon? — kérdezte az ördögfiók.

— Mert velem történt a legnagyobb igazságtalanság!

— Mindenkiel az történik és mindenkié a legnagyobb.

— Az enyém a legnagyobb! — fakadt ki Don Juan. — Földi létem befejezetlen maradt. Nem találkoztam asszonnyal, akit szerettem volna. Én még nem szerettem!

— De téged szerettek, — szólt az ördögfiók és magában arra gondolt korlátolt és fájóirigységgel, hogy vajon mit is szerettek az asszonyok e sápadt, vékony képű lovagon?

— Igaz, engem szerettek, — felelt a lovag és fanyar utálat tükrözött arcán. — Nevetséges, hogy még most is büntetnek érte! Nem tudják, hogy mennyit szenvedtem már odalenn e sok szeretettől, nem tudják, hogy száz pokol nem ér föl a szörnyű undorral, a fáradt, bus, fekete meguntásgal, mely már odalenn kizozott. Mert engem szerettek! De én nem szerettem. És nem kellett volna meghalnom addig, míg nem szeretettek. És nem volt más vétkem, minthogy keres-

tem, akit szeretetek! De elvágta utamat. Az eget kerestem s a pokolba botlottam. Ó szörnyű sors! Mi édes büszkén viselném poklok gyötrelmeit, ha csak egyszer is szerettem volna!...

Az ördögfiók megsajnálta. — Jó volna, ugye, visszamenni? — szólt halk vigyorgással és lefelé mutatott.

A lovagnak sóváran csillant meg a szeme és néma könyörgéssel tette össze a finom két kezét.

— Csak egy éjszakád volna odalenn, — jegyezte meg az ördögfiók — mert mihelyt észreveszik szökésed, rögtön megöletnek odalenn, — hogy tüstént visszakerülj ide!

— Nem bánom, — felelt remegő hangon Don Juan.

— És meglátod-e egy éjszaka, akit szeretess, mikor egy hosszú életen át nem akadtál rá?!

— Érzem, érzem, most érzem, hogy megtalálom!

A lovag hangja szinte süvitett, a szeme lábban lobogott, az ajka remegett iszonyu, fájó és édes izgalomban.

Az ördögfiók odébb vonta.

— Figyelj, — suttogta. — Nézd a holdsugarat, most ép a földet érinti, ülj rá sebtiben. Engem hajnalra véresre vesszőznek, de nem baj. Járj szerencsésen.

És Don Juan a holdsugáron lesiklott a földre...

A virányosi völgyben ért földet. Nagyott szitt boldogan a koratavaszi levegőből. Vidám volt, könnyű és büszke mámor cirógatta. Holnap jöhet száz pokol is! — gondolta. Szétnézett a völgy-

ben, melyet csodásan meleg és enyhe bájjal környékeztek az erdőlepte hegyoldalak. Valami igen finom és könnyű pára uszott a levegőben, mely sejtelmessé tette a körvonalakat. Valami nagy és titokzatos közöny, valami fájó és mégis boldog rejtelem lébegett a tájon. Valahol szénát égettek, füstje nehéz gomolyban csuszott le a völgybe, a füstszag összevegyült a most takadó fü nyers és édesen fanyar illatával.

Egy sárga, földszintes házon, melyhez a hegyre fölfutó, zeg-zugos kerítés simult, — akadt meg Don Juan szeme. Egy percig elmerülve nézte a sötétbarna kaput. Most hirtelen kinyílt a kapu, a lovag megrezte. És csodabájos, szökellő léppéssel egy asszony jött le az utra. Don Juan a szürkület ellenére már messziről megérezte, hogy az asszony szép.

Jámboriné volt, a kertész felesége, aki pásztorleány jelmezében a lóvészok bájára ment. Don Juan elámulva nézett a nő szőke arcába, a szíve megdobbant.

Egy másodperc múlva már együtt táncoltak. Az asszony alig szólt egész éjjel. Kérdő és csodálkozó szemmel, halkán remegve nézte a különös, finom lovagot. Ilyen embert még nem látott, csak álmodott róla, titokban, míg tavaszi fürgeteg rázta az ablak üvegét és az italos kertész künn oltogatta a szélben a gyümölcsfát. Az asszony hallgatott. A lovag ellenben folyton beszélt és tüzes és negédes gyöngédségének, hirtelen támadt, bánatos és halálos boldogságának, régi, lappangó, sóvárgott szenvedelmének forró és virágos zuhatagával árasztotta el az asszonyt.

De fölkékelt a hajnal és menni kellett. A lovag elkísérte az asszonyt. Már föltűnt a sárga hár...

pedig az ellene elkövetett ocsmány merénylet elítélése mellett önfeláldozó hazafias működéséért üdvözli és a felháborító merénylet meghiusulta fellett örömet fejezi ki.

A török kamara feloszlata.

(Ostromállapot Konstantinápolyban. — Botrányok a parlamentben.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, augusztus 5.

A török kormány tegnap a szenátust rendkívüli ülésre hívta össze. A titkosnak jelentett gyűlés tíz óra hosszat tartott. A szenátus elhatározta, hogy az alkotmány több szakaszát oly módon értelmezi, hogy a kamara törvényhozói ülésszaka befejezettnek tekintendő. Ma fölolvasásra kerül egy rendelet a kamara berekesztésére és az új választásról.

A szenátus határozata után a minisztertanács a késő éjjeli órákban összeült, amelynek befejezése után a szultán palotájában fogadta a miniszterelnököt. A szultán azonnal szentesítette a szenátus határozatát. Az újtörök sajtó erősen kikel a szenátus határozata ellen, melyet államsínynek mond.

A kamara feloszlata előtt.

Konstantinápoly, aug. 5. A kormány tegnapi határozata, hogy a kamarát császári irádéval feloszlatja, mindenkit meglepett. A kormány nyomában azután, hogy a szenátus az alkotmány megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatot elfogadta, elhatározta a kamara feloszlata és erről azonnal táviratot küldött Albániába. A szultán irádéját a kamara mai ülésén fogják fölolvasni.

A lakosság tegnap este a kabinet döntéséről még nem tudott semmit. A kamara épülete körül igen sok tiszt volt látható. Az új-török tisztok tegnap ismét gyűlést tartottak a Szabadság-empléknél lévő kertben, a melyen százötven katonatiszt vett részt. Délután három órakor egy szakasz csendőrvonult ki a kertbe, de nemsokára visszarendelték. A gyűlésen a tisztok a katonai liga ellen irányuló kiáltványt irtak alá. A kormány a katonai parancsnokságoknak rendeletet küldött, a melyben utasítja őket, hogy az új-török tisztok propagandáját akadályozza meg.

... Odafönn éjfélkor észrevették Don Juan szökését. Rögtön intézkedtek. Jambory, a kertész, stájerországi utjából hazatérőben úgy intézkedett, hogy meghál egy fejmegyei faluban és csak reggel folytatja utját haza. De hirtelen nyugtalanság szállta meg, valami sürgető vágy támadt benne otthona után. Folytatta utját egész éjjel és hajnalban a virányosi völgybe ért, épen akkor, mikor a felesége s az idegen lovag megállott háza kapujában.

— Ki vagy hát? — kérdezte bucsuzóul az asszony és mámorosan nézte lovagját.

— Nincs nevem!

— Honnan jössz, hová mégy? — volt az újabb kérdés és gyöngéd szerelmesen szorongatták egymás kezét.

— A halálból jövök s a halálba megyek...

— Látlak e még?

— Ha szeretsz, látni fogsz mindig...

És megcsókolták egymást egyszer és utoljára. Nem látta senki, csak — a kertész.

Az asszony mögött becsapódott az ajtó, a lovag megfordult és megindult a völgy felé, boldog és bánatos mámorral szívében. De alig halad néhány száz lépésnyit, közben vissza vissza nézve a sárga házra — hirtelen egy tompa ütést érzett a mellén. Elkábult és végigvágódott a nedves, világoszöld gyepen... A kertész a bokor mögött hirtelen megfordult, kocsijához szaladt, megfordította a lovakat és behajtott az erdőségbe. A pisztolyát egy mély árokba hajította és ott rejtőzött délig a rengetegben. Akkor hazahajtott és megérkezvén, azt mondta, hogy most érkezett meg gréci utjáról...

Hir szerint Albániából komoly hírek érkeztek. A montenegrói határon történő harcok is nagy hatással vannak. A kereskedők körében rendkívül aggodnak és attól félnek, hogy a válság megoldása most már csak vérontással lehetséges.

A kormány intézkedései.

Konstantinápoly. A parlament környékén, a kikötői városrészben, valamint a város többi részeiben is éjjel-nappal erős őrségek cirkálnak. A kormány el van szánva arra, hogy a legkisebb zavargás esetében újra elrendeli az ostromállapotot. Ugyancsak nagyméretű intézkedéseket tesz a kormány a megkegyelmezett politikai elitétek visszatérésének idejére is, hogy minden zavargást és tüntetést elnyomjon. A komité párt körében azt hiszik, hogy a visszatérő száműzöttek nagy pénzzel rendelkeznek és hogy Konstantinápolyban lévő híveikkel új monarchista pártot akarnak alakítani.

Bizalmatlanság a kormány iránt.

Konstantinápoly, aug. 5. A kamara feloszlatairól szóló rendelet fölolvasása előtt Dsavid képviselő indítványára a kamara bizalmatlanságot szavazott a kormánynak s azután határozatlan időre elnapolta magát.

Konstantinápoly. A kamarának mai bizalmatlansági szavazata után nagy tumultus támadt. Hasszad és Szahiu képviselők több ifjú török képviselő szavai által sérve érezték magukat, átrohantak ezekhez és verekedni kezdtek. Óriási kavargás támadt, amelyben az egyik képviselő előrántotta revolverét, de nem használta. A zűrzavar több percig tartott. Amikor a nyugalom helyreállt, az elnök kihirdette a bizalmatlansági határozatot és kijelentette, hogy a feloszlataira vonatkozó kormánynyilatkozat e határozat következtében nem olvasható fel.

Konstantinápolyból jelentik délután 2 óra 15 perckor: Az összes miniszterek és öt képviselő jelenlétében e pillanatban olvassák fel a dekretumot, amely a tegnap hozott szenátusi határozat értelmében az alkotmányt akként magyarázza, hogy a jelenlegi kamara az előző kamara utódjának tekintendő, amely okból a mandátumok megszűntek. A dekretum proklamálja az ottomán parlament első ülésza-

... Odafönn már várták Don Juant. Ujra az itélőszék elé került. Birájának egy része vissza akarta küldeni a pokolbeli hivatalba. De a többiek azt mondták, hogy enyhébben kell vele elbánni. Mert hiszen azért szökött meg, mivelhogy szeretni akart. Tehát mégsem lehet oly gonosz lélek, mint a milyennek híresztelték.

Igy hát könnyebb hivatalba jutott. A pokol tornácába került, a hol az volt a dolga, hogy összesöpörgette az odatévedt csillagsugarakat. Így söpörgetett nap-nap után és a kis kertészre gondolt...

... Idelent a virányosi völgyben ezalatt a kertész egészen az itálnak adta magát. Minden éjszaka megjelent a kertész előtt a lovag, ilyenkor fölugrott ágyából, végigvert egy sort az asszonyán és nagyot huzott a pálinkás üvegből. Az asszony hallgatott, zokszó nélkül tűrte a verést; ő nemcsak éjjel látta a lovagot, de nappal is. Nem sirt, de fogyott napról napra. És épen kerek egy esztendővel a rejtélyes eset után egy koratavaszi hajnalon kilehelte lelkét.

A pokolba került, mert titkos, bűnös vágyat ápolgatott volt lelkében. A lovag ott söpörgetett nagy szorgosan a pokolnak tornácában, mikor a kertésznek belibbent a kapun. Mindketten megálltak egy pillanatra és bűvös, ekzaltált mosolylyal nézték egymást, oly pillantással, hogy a szívük megremegett belé. Mert mivelhogy nincsen olyan hatalom, amely megakadályozhatná, hogy akik szeretik egymást, minden poklok ellenére, egyszer végre valahol ne találkozzanak...

kának bezárását és felszólítja a kormányt, hogy az új választásokat rendelje el. A kamara elnöke konstatálja, hogy a kormány közlését a bezáró dekretum dolgában csak az ülés bezárása után kapta meg. Az elnök már tudomására hozta a kabinetnek a kamara határozatát és a tárgyalás felfüggesztése után a palotába ment, hogy közölje a szultánnal a kabinet ellen hozott bizalmatlansági szavazatot.

Marosba zuhant vonat.

— Vasuti szerencsétlenség Erdélyben. —

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, augusztus 5.

A maga nemében páratlan vasúti katasztrófa történt tegnapelőtt éjjel az államvasutak székelykocsárd—szepsiszentgyörgy—brassói vonalán. Egy husz kocsiból álló tehervonat mozdonya kisiklott, belezuhant a vasúti töltés alján folyó Marosba és magával rántotta a vonat nyolc kocsiját is. A mozdony és a kocsik teljesen összetörték, a rengeteg áru elpusztult a folyóban. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A gépész és a fűtő még idejekorán leugrottak a mozdonyról s a vonatkísérő személyzet ép bőrrel menekült meg. Az államvasutak kára csaknem két millió korona.

A székelykocsárd brassói vonalon Palotailva állomás környékén most javítják a pályát. A munkások esténként apró, kézzel hajtott kocsikon szoktak hazatérni Szászrégenbe. Így történt pénteken is. Az utolsó munkáscsoport azonban nem hajtott be nyomban a városba, hanem Palotailva és Ratosnya állomások között, a szalárdi őrház közelében, egy a vasúti töltés tövében levő kocsmanál megállították a kocsit, s betértek a kocsimába.

A kocsit őrizetlenül ott maradt a vágányokon. Időközben besötétedett. Néhány perccel tíz óra előtt haladt arra egy Székelykocsárd felől jövő, árukkal megrakott tehervonat. A mozdonyvezető a sötétben nem vette észre a vágányokon álló kocsit és nekiment. Az összeütközés következtében a mozdony kisiklott s a másfél méternyi magasságu töltésről lezuhant az alatta folyó Marosba, nyolc kocsit utána rohant. A gépész, a fűtő és a vonatkísérő személyzet még idejében észrevették a veszedelmet és leugrottak. A szerencsésük az volt, hogy a javítás alatt álló pályán csak lassan haladt a vonat, különben borzalmas, emberpusztító katasztrófa történt volna.

A szerencsétlenség színhelyén a Maros meglehetősen mély és a folyóba zuhant kocsikat nyomban elsodorta az ár. A palotailvai csendőrség a négy munkást, akinek a könnyelműsége okozta a katasztrófát, nyomban elfogta. A helyszínre nyomban vizsgáló-bizottság szállt ki. Az erősen megrongált pályán a forgalmat átszállással bonyolítják le.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradvármegyei községi és körjegyzők egylete Aradon a vármegye-háza kis termében augusztus 11-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozata a következő: 1. Szondy Emil és Stengl Andor jegyzői gyakorlatok kérelme a jegyzői nyugdíjszabályrendelet kiegészítésére iránt. 2. Pest-Pilis-Solt-Kiskun, valamint Békésvármegye jegyzőegyleteinek indítványa az országos központi egyesület alapszabályainak módosítása tárgyában. 3. A Kolozsvárról folyó évi augusztus hó 19-én megtartandó közgyűlésre egyleti meghatalmazottak választása. 4. Esetleges indítványok.

(*) A III. kerületi polgári kör ma kedden este választmányi ülést tart.

A polgármester tejese.

(Az aradi élelmiszer vizsgáló állomásról.)

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, augusztus 5.

Az „Aradi Közlöny” aug. hó 3-ikán megjelent számában napvilágot látott és az élelmiszer vizsgáló állomás kérdésével foglalkozó cikkre nézve a következőket említem fel, hogy mindazok, akik ez ügy dűlőre jutásánál szerepet játszanak, teljesen tisztán láthassanak.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alá több vegyvizsgáló állomás tartozik, amelyeknek személyzete élelmiszer vizsgálatokkal is foglalkozik. Ezen meglevő állomások személyzete azonban korársem elégséges arra, hogy az ország különböző városainak piacaira kerülő élelmiszereket kellő módon ellenőrizhesse.

Mint hogy azonban a legtöbb vidéki város fogyasztó közönsége mielőbb szeretné azt, hogy a piacra kerülő termékek között az ahoz hozzáértő vegyész minél többször alapos razzitát tartson, egyik város a másik után kérte a minisztériumot, hogy állítson fel nála vegyvizsgáló — jobban mondva — élelmiszer vizsgáló állomást.

Ezt a szivességet azonban a minisztérium egyetlen városnak sem tette meg, hisz minden városnak a saját érdeke az, hogy a piacára kerülő termékek és termények (élelmiszerek) hathatós ellenőrzéséről gondoskodjék.

Kecskemét, Nagyvárad, Kaposvár (talán még több város is) megoldották már ezt a kérdést. Berendezték a vegyvizsgáló laboratóriumot, megválasztották az ellenőrzést végző vegyészt, aki azonban előzőleg valamelyik állami vegyvizsgáló állomáson az élelmiszer vizsgálatok terén alapos kiképzést nyert.

Ma már azonban ez a dolog is változást szenvedett. Nevezetesen a minisztérium nem enged meg többé, hogy az alakuló élelmiszer vizsgáló állomás vegyésze a város által választassék, szóval városi tisztviselő legyen, hanem ha a város élelmiszer vizsgáló állomást óhajt berendezni, akkor a vegyészről a földművelésügyi minisztérium gondoskodik.

Ez a helyes és a korrekt megoldás. Hogyan jelentse fel az a városi vegyész X. vagy Y. nagybefolyású városatyát, vagy főtitviselőt esetleges hamisításért, mikor tőlük lügg boldogulása, előrejutása? Elmondok egy esetet, mely kirívóan jellemző.

A magyaróvári vegykerületi állomás egyik vegyésze megjelent egy dunántúli városkában. Ott a hatóság előtt okmányaival magát igazolta és egy rendőrt kért maga mellé, hogy másnap korán reggel a városba igyekvő tejes kocsik szállítmányait ellenőrizhesse. Jöttek a tejeskocsik sorjában és vegyészünk mindegyiket megállítva — rendőrének segítségével — a tejből mintákat vett. Egyik tejeskocsinál azt mondja a rendőr:

— Vegyész ur, ez a polgármester tejese, ebből a tejből nem szabad mintát venni.

Természetesen a vegyész nem hallgatván a rendőrről, mintát vett a tejből és bizony az összes tejek közül a polgármester tejese hordta be a városba a legjobban vizezett, a legjobban hamisított tejet.

Ne gondolják olvasóim, hogy ez kivételes eset. Ugy a rendőr felfogása, mint a polgármesteri hatalom égisze alatt hamisító tejes szemérmelen csalása jellegző példa. Már most, ha a vegyész városi alkalmazott volna, hogy merné feljelenteni a polgármestert, vagy más hasonló befolyásos tisztviselőt, vagy városatyát.

Az az állami vegyész nem működhet másképp, mint korrektül, hisz a felsőbb hatósága esetéről esetre vizsgálatait ellenőrzi és ha hibák fordulnának elő, 2-3 hét múlva valahol Máramaroszigeten, vagy Besztercén gondolkodhatna a szebb

multról, vagy pedig szélnek eresztenék minden végkielégítés nékül.

Hogy Aradon szükséges-e élelmiszer vizsgáló állomást felállítani, arról vitatkozni sem lehet. Ha százezrek jutottak a kulturpalotára, akkor szükséges, hogy pár ezer korona jusson az élelmiszer vizsgáló állomásra is, amelylyel ugyan az idegenek előtt parádézni nem lehet, de amelynek hasznát veszi szegény és gazdag egyaránt. — *Ifjabb Rösler Károly.*

Csalás

a német trónörökös barátságával.

(A negyven milliós menyasszony. — Letartóztatott osztrák gróf.)

(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, augusztus 5.

Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának telefonjelentése alapján megírta, hogy a bécsi rendőrség a főváros legforgalmasabb pontján, a Ringstrassen, letartóztatta Arz János Mária Manó bírodalmi grófot csalás miatt. A legmagasabb osztrák arisztokráciához tartozó fiatalember multjáról a következőket sikerült megtudni bécsi tudósítónknak:

A gróf fiatal korában került a bűn útjára. Őrségi osztrák főnemesi családból származik és katonai iskolában nevelkedett. Az iskolából kicsapták. 1878-ban született s már husz éves korában hitelezési csalás, kávéházi csalás és lopás miatt tettek ellene feljelentést. 1904-ben egy gyémánttü ellopása miatt két hónapi börtönre ítélték Bécsben. Ekkor megfosztották grófi rangjától is. Ezzel a büntetéssel a nemesség elvesztését is kimondották, de a másodfoku bíróság megszüntette ellene az eljárást.

Ezután Arz gróf luxuszúrókőn forgolódott igen sokat. Nizzában, Wiesbadenben, Milánóban, Londonban és Párisban igen nagy lábon élt. Egy bécsi ur pénzelt, akivel elhitette, hogy egy milliomos leány a menyasszonya. 1906-ban házassági hirdetéseket tett közzé és ezek révén megismerkedett valami Lewandovszka nevű asszonnyal Berlinben, a lakásába kiöltözködött és megkezdte nagyszabásu hitelezési csalásait. Az asszony kiöltöztette a kopott grófot, sőt vett neki egy máltai lovagkeresztet is. Ekkor elterjedt a hire, hogy Arz gróf az essen Kruppnak egy dúsgazdag rokonát el fogja jegyezni és vele 40-50 millió korona hozományt kap. Az állítólagos menyasszony hamisított leveleivel és sürgönyeivel operált és elképzelhetetlen összegeket tudott kicsalni teljesen értéktelen váltókkal. 1908-ban kiderült a csalás és a berlini törvényszék előtt tárgyalásra került a dolog. Itt azt hazudta a gróf, hogy az apját rablógyilkosok ölték meg, ő pedig a kadettiskolában egy eses következtében agyrázkódást szenvedett és ezért lépett ki a katonaságtól. Azt állította, hogy Tensgereeben bemutatták őt a német trónörökösnek. Esküvel volt hajlandó bizonyítani, hogy a 40 milliós párti egész komoly dolog volt. A tárgyaláson kitűnt, hogy a német császár bizalmas barátjának, Balinnak, a Hamburg-America Line igazgatójának fiától, mikor ez egyéves önkéntes volt a 2. gárdaezredben, 45.000 márkát csalt ki és hogy komolyan alkudott egy birtokra, amely a német császár uradalmának térszomszédságában fekszik azzal a céllal, hogy ezáltal az uralkodóval is megismerkedhessenek.

Arz gróf csalásai közé tartozik egy nagyszabásu terv is, amely 650.000 márka hasznát hajtott volna. Wagner Sigfrieddel is értekezett ebben az ügyben és egy elsőrendű német tárcaíró egy előkelő német lapban igen színesen megírta a gróf találkozását a zeneköltő fiával, a nélkül, hogy tudta volna, hogy Arz gróf züllött főnemes. Nem lett a német császár szomszédja, mert 10.000.000 márka készpénzt kellett volna

adni a birtokért, de a gróf, akinek egy fillér sem volt a zsebében, hetekig tartózkodott az uradalomban és folyton a német trónörökösrel való ismeretségére hivatkozott, akivel állítólag automobillal is volt. Elmondotta, hogy a trónörökös nála volt látogatásban, amikor megjelent, ott egy tudakozódó iroda embere, a trónörökös egy kendővel eltakarta az arcát, hogy fel ne ismerjék.

A tárgyalás folyamán megállapították, hogy a gróf egyszer Párisban még 1905-ben az utcán teljesen meztelenre vetkőzött, noha nem volt részeg. A bíróság három heti tárgyalás után egy évi fogházra ítélte.

Büntetésének kitöltése után Charlottenburgban telepedett le és egy bankdirektort sikerült nagyobb összegig becsapnia hamis váltókkal. 1910-ben ezért másfél évi fogházra ítélték.

Ez év elején Bécsbe jött és egy elsőrendű szállodában vett lakást. Miután már számlája 2434 koronára rugott, szó nélkül eltűnt május elsején a szállodából. A bécsi országos törvényszék vizsgáló bírója körözölevelet adott ki ellene. A rendőrség megtudta, hogy az utóbbi napokban Arz gróf azzal az ürüggyel, hogy a hadvezetőség részére repülőgépmegrenelésre van felhatalmazva, csalásokat követ el. Ki is nyomoztak három embert, akiket a gróf ily módon 4000 korona erejéig becsapott. Adozatai közt van egy mérnök, aki aviatika terén mint feltaláló ismeretes. A gróf Tunnerbachban lakott legutóbb, Sednitz Károly néven bérelt egy kocszmárosnál szobát.

Letartóztatá a alkalmával beismerésben volt, azt mondotta, abban a reményben élt, hogy a kárt megtérítheti, mert gazdagon meg fog nőszülni.

A rendőrség megállapította, hogy a a kicsalt összegeket homoszruális ösztönei kielégítésére fordította.

VÁROS ÉS MEGYE

A Weitzer hagyaték alapító levele. Másfel esztendővel ezelőtt készítette el Arad közgyűlése a Weitzer-hagyaték második alapító levelét, melyet azzal a kérelemmel terjesztett fel a belügyminiszterhez és a jogügyek igazgatóságához, hogy az első alapító oklevelet ne hagyja jóvá, hanem járuljon hozzá azokhoz a megállapodásokhoz, melyeket a város utólag, a második okmányban fiksirozott. Ez azért volt szükséges, hogy ez által a nagyszerű adomány oly célokra is felhasználható legyen, melyek Weitzer János végrendeletében nem voltak megjelölve. A belügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg az alapító oklevelet teljes egészében, minden változtatás nélkül jóváhagyta és leküldötte a város közönségének. A tanács most már javaslatot tesz a közgyűlésnek az örökség jövedelmének, 76400 koronának felhasználására vonatkozólag. Az első teendő az lesz, hogy a közgyűlés megválasztja a 12 tagú gondnokságot, mely a jövedelem értékesítését irányítja. Legelső sorban harmincezer koronát az új fa- és fémpari szakiskola építésére kell kiszakítani és ezért megindítják a tárgyalást a kereskedelmi kormányval az iskola építésére.

Városi munkák. A gazdasági szék ma tartott ülésén elhatározta, hogy a gáji tanítók részére építendő házat árlejtés útján építteti meg. A pályatervek és költségvetések a mérnöki hivatalban kaphatók. — A temetőhöz vezető ut elkészítésével a gazdasági szék Sztanity György vállalkozót bízta meg 26.000 korona ajánlati árral. A kulturpalota telefon és csengő berendezésére kiírt pályázat eredményeként a kivittel Diamant Jakobot, mint legelőször ajánlattevőt javasolja a gazdasági szék megbízni.

Eladó aradi bérpaloták

— Vevőket keres a nagyváradai konzorcium. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Néhány év előtt hirtelen fűszökött Aradon az ingatlanok ára. Egy nagyváradai pénzsoport képviselői jelentek meg Aradon és itt több ingatlant vásároltak össze meglehetősen magas áron. A nagyváradai házvásárló konzorciumnak azután első teendője az volt, hogy a tulajdonába került bérházakban egyszerre ötven százalékkal fölemelte a házbéreket.

Az első invázió után a nagyváradiai ingatlan vásárlása véget is ért. Olykor még hire ment, hogy itt vannak a váradai házvásárlók és erre, meg amarra a bérpalotára alkudoznak, de ezekből a vételéből nem lett semmi. A konzorcium csak azzal adott életjelt magáról, hogy a lakbéreket lehetőségig fölemelte, így legutóbb augusztus elsején is újabb házbéremelést adtak tudtára a nagyváradai konzorcium házaiban egyes lakóknak. Ezt annál inkább tehetik, mert a lakókkal éves szerződést nem is kötnek, csak három hónaposat.

Ugy látszik, hogy a pénzsoport tagjai maguk is belátták, hogy nem a legjobb üzletet csinálták az aradi házvételkel. Erre vall, hogy a napokban a konzorcium több nagyváradai vevőt hozott Aradra és eladásra kínálta ingatlanait. Az új aradi háztulajdonosjelöltek megnézték a konzorcium bérpalotáit, érdeklődtek a többszörösen „stájerolt” házbérek összege iránt és mindezek után olyan vételárat kínáltak az ingatlanokért, amennyiért évtized előtt az a tulajdonos vásárolta, építette a házakat, aki jó nyereséggel eladta volt a váradai házvásárlóknak.

A konzorcium aradi háza tehát nem cseréltek gazdát és a pénzsoport tagjai most kezdik belátni azt, amit Aradon már régen mondogatnak és amit az Aradi Közlöny is megirt: hogy a mesterségesen fölvert értékű ingatlanokkal nem csináltak briliáns üzletet, hanem sok terhet, gondot és kényelmetlenséget szereztek maguknak.

Arverelik

Gromon Dezső garderobját

— Egy gavallér toalett titka. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, augusztus 5.

Azt tudja minden pesti ember, aki csak egyszer látta ritka elegáns férfias alakját, aki csak hallott valamit azokból a legendákból, amelyek körüllegtek multját, hogy néhai Gromon Dezső báró egyike volt a legkülönb magyar gavalléroknak. A változó idővel más és más külsőségek, más és más divatok testesítik meg a gavallér fogalmát. Mi csak olvasmányainkból, a hozzánk lecsűrődött emlékekből, anekdotákból tudunk arról a típusról, amelyet ez a város utoljára Gromon Dezső alakjában mutatott fel nekünk. Alkalmunk volt még látni dandyt, a hódítót, aki saját maga csinál magának divatot, akit annyira elismer a város, hogy egy-kettőnél több nem is lehet belőle... Hogy lakott ez a finom grandseigneur? Es milyen az a legendás ruhatár?

A Váci-utca 52. számú ház első emeletén tartott négyszobás lakást. Magunk mögött hagyva a fogadót, a dolgozót s hálót, pompás, összehangolt drága szőnyegekkel és festményekkel ékített interieur mindegyik — ott állunk a néhai báró öltözőjében. Egy nagyszabású divatszalon valamilyen fogalmat adhat Gromon felszereléséről. Valami husz ruhásszekrény következik egymásután. A husz szekrényben — természetesen a legkitünőbb állapotban — harminchét rend ruha, tizenhat felöltő és rengeteg külön darabokból álló ruhadarab van. Két szekrény őrzi aztán a nyakkendőket. Kalapot harminca számoltunk össze, cipőt ugyan-

annyt. A harisnyákból annyi van, hogy bátran üzletet lehetne nyitni velük. Következnek a fehérneműs szekrények. Egyik a másik után: légionyi inggel és más fehérneművel. Külön figyelmet érdemel a szivar és cigaretta felszerelés. Száztizenhat szivartárca, hetvenöt tajték, arany és ezüst művű cigarettaszipka hever szanaszét. A fürdőszoba leírásánál azokat a részleteket kellene kölcsönkérni, amelyeket Goncourt Faustin Julián című regényében olvashatunk. Csupa csillogás, fény minden... Mi lesz a sorsuk? Alighanem dobra kerülnek.

Ágyuk — hitelben.

(Mit ajánlott a Skoda-gyár a hadügyminiszternek.)

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, augusztus 5.

A magyar kormány a legutóbb tartott közös miniszteri értekezleten a leghatározottabban kijelentette, hogy a tüzérség ágyu-parkjának, a bronzcsöveknek acélcövekké való átalakítását ellenzi, mert most nem tartja alkalmasnak az időt arra, hogy negyedmilliárdos hadügyi rendkívüli hitelt kérjen a delegációtól.

A hadügyminiszter ebben nem nyugodott meg. Neki új ágyuk kellene és ha nincs pénze, akkor vesz *hitelbe*. Így készült az első Dreadnought is.

Mint Bécsből jelenti tudósítónk, a Neues Wiener Tagblatt legjobb forrásból eredő értesülése szerint *Auffenberg* lovagy hadügyminiszter legutóbbi ischli audienciáján a Skoda-gyárnak a hadsereg ágyuira vonatkozó ajánlatáról tett előterjesztést a királynál.

A Skoda-gyár igazgatósága ugyanis már régebben ajánlatot tett a hadügyminisztériumnak az *ágyuknak acélcövevel való felszerelése* dolgában s a hadügyminisztérium ezt az ajánlatot *szívesen fogadta*. A július hónap 9-én tartott közös miniszteri tanácskozáson a közös hadügyminiszter előterjesztést tett a bronzcsöveknek acélcövekké való kicseréléséről, de ezt a követelést a vele járó újabb nagy költség miatt *Lukács* László miniszterelnök és *Teleszky* János pénzügyminiszter határozott ellenzése miatt elejtették. Ekkor a Skoda-gyár ajánlatot tett a hadügyminisztériumnak, hogy az ágyukat egyelőre a *maga költségén szereli fel acélcövekké*, vagyis a Skoda-gyár hajlandó az új felszerelés költségét a hadügyminisztériumnak *hitelezni*.

Ezt az ajánlatot a N. W. Tagl. szerint nemcsak a hadügyminiszter, hanem a *trónörökös* és a *vezérkari főnök is melegen pártfogolta* és a szombati audiencián, a hadügyminiszter előterjesztése alapján a *király is hozzájárult a Skoda-gyár ajánlatához*. Az új acélcövek szállítását a gyár már legközelebb meg is kezdi.

Ezzel szemben egy másik forrás beavatott helyről szerzett értesülése szerint a bronz ágyuknak acél ágyukkal való felcserélése jelenleg még nem aktuális. A hadügyi vezetőség bár erre a kérdésre fordította a figyelmét, csupán csak elméletileg foglalkozik a kérdéssel és még azt a modellt sem állapították meg, amely után az acél ágyukat készítenék. Az említett bécsi lap azon jelentése, mintha a Skoda gyárnak javaslatát elfogadták volna, a Wiener Allg. Zeitung értesülése szerint, nem felel meg a valóságnak.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjeli használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

HIREK.

Honvéd csapatok összpontosítása Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

A szeptember elején lejáró királygyakorlatok alkalmával a VII. hadtest területén állomásozó honvéd csapatokat is beosztják az egyes es. és kir. gyaloghadosztályokba. Mig a dandárok önállóan gyakorlatoznak, addig a honvédek a maguk parancsnokságaik utasításai szerint járnak el. A hadosztálygyakorlatok már oly széles keretekben történnek meg, hogy a kellő létszám csak a honvédség bevonásával érhető el.

Az aradi 33. gyalogezred, mint ismeretes, a 66. közös hadseregbeli dandárba és a nagyváradai 17. hadosztályba tartozik és az őszi gyakorlatok alkalmával a hadosztály többi csapataival együtt operál. Ugyancsak a 17. gyaloghadosztály parancsnoksága alá kerül a lugosi honvédgyalogdandár is, amelynek keretébe viszont a lugosi 8. és verseci 7. gyalogezred is tartozik. Mielőtt az említett csapatok a hadosztálygyakorlatokat megkezdénék, Aradon összpontosítják az ezredeket, melyek augusztus 24—26 közötti napokat töltik a városban.

Ez idő alatt a lugosi ezred négy zászlóalja: az aradi 3., a lugosi 1. 2. és a verseci 4., továbbá a pancsovai 7. gyalogezrednek a verseci 1. oravicai 2. és pancsovai 3. zászlóaljai elhelyezéséről kell a városnak gondoskodnia. Ugyancsak Aradon lesz a dandárparancsnokság is valamint a 3. honvédhuszárezrednek Szegeden állomásozó 2. osztálya.

A honvédcapatok háboru esetén ez idő szerint még a közös hadsereg tüzérségétől kapják a szükséges ágyuanyagot. A szeptemberi királygyakorlatok alkalmával a lugosi 46. honvédgyalogdandár, a lugosi 21. tábori tarackezred első ütegjét kapja. Az üteg szintén Aradon lesz az említett napokon.

— **A trónörökös utazása.** Salzburgból jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös feleségével Blindbachból ideérkezett. A trónörökös *Auffenberg* közös hadügyminiszterrel hosszasan tanácskozott.

— **Főhercegek a hadseregben.** Salzburgból jelentik: *József Ferdinánd* főherceg, aki nemrégiben Salzburgban tartózkodott, a legerélyesebben megcáfolta azt a hirt, mintha a hadseregből a legközelebbi időben kilépne.

— **A külügyminiszter utazása.** Bécsből jelentik: *Berchtold* gróf közös külügyminiszter kaltenleutgebenei kurája befejezése után, amennyiben hivatalos működése megengedi, csak a hó második felében utazik magyarországi birtokára.

— **Megbízás.** *Varjassy* Lajos polgármester a városi árvaszéki jegyzői teendőkkel *Salac* Béla tb. aljegyző, fogalmazót bízta meg.

— **Golyózapor egy léghajóra.** Luzernből jelentik: Tegnap délelőtt felszállt a Teodor Sack léghajó, amelyre az Unterwaldenből 22-szer rálöttek. A lövések közül öt átlukasztotta a léggömb fedelzetét, de a benntűlők sértetlennek maradtak. Három embert letartóztattak.

— **Eljegyzés.** *Kováts* Béla máv. mozdonyvezető eljegyezte *Eberlein* József aradi tekintélyes iparos kedves leányát, *Bonkát*. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Lövöldöző diák.** *Berg* Rudolf aradi középiskolai III. osztályu tanuló atyjának, *Berg* Sámuel sajtyeni kereskedőnek boltjában azzal szórakozott, hogy 7 milliméteres revolverével kilövöldözött a piactérre. Véletlenül arra ment *Szegedi* György földműves, akit a golyó bal combján talált. Szegedit, aki súlyos sérülést szenvedett, a makói kórházba szállították, míg a lövöldöző fiu ellen megindították az eljárást.

— **A legfiatalabb aradi aviatikus.** A mi nap közöltük, hogy *Erényi Lajos* aradi, tizenhét éves ifjú repülőgép konstrukciót készített, amely — az aradi aviatikusok szerint — helyes alapon terveződött. *Erényi Lajos* a róla szóló közleményre most a következő levelet intézte hozzánk:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Mindenekelőtt megköszönöm a hé 2-án közölt becses sorait és tisztelettel fordulok nagybecsű szerkesztőségükhöz, méltóztásának az alábbi soraimnak helyt adni. Ugy gondolom, minden embernek vannak vágyai, melyet megvalósítani legnagyobb célja; az ember az ő saját fantáziájáról ábrándozik, elképzeli, megtestesíti, szóval megalkotja. Amikor 18 éves, csaknem éretlennek mondható ésszel és tulcsapongó vágyakkal az aviatika nehéz pályájára lépek, tisztában vagyok azokkal az akadályokkal, melyet egy kezdő, — de a maga fellegésében megismosodott „légembernek“ tudnia kell. Még élénk emlékezésben van *Blériot* budapesti felszállása, ami a pesti ifjak kíváncsiságát ugyancsak felkorbácsolta. Nem szégyellem megvallani, hogy egy egész nap nem ettem, csakhogy végignézzem a repülést. Ez a felszállás nyomott: hagyott lelkemben, azt hiszem egész életemen át. Akkor, mint tizenöt éves gyermek kezdtem utánozni a „légóriásokat“; sok szekundát kaptam miatta, az igaz, de nem tágitottam, hanem modellek készítésén töltöttem a fejemet. Lehet, hogy csak játékszernek tekintetem akkor, de mondjuk, hogy a véletlen és a gyermekes szeszély (no meg egy kis erős akarat) közbejárt és egészen csinos modelleket voltam képes felállítani „házián“. Otthon Pesten a fűszekrényben van vagy 14 modellem és vagyok olyan szerénytelen, hogy a tizenegyediket — szakértők véleménye szerint — teljes egésznek vallhatom. Amikor célokat több aradi aviatikus tudtára adtam, — dacára annak, hogy vázlatomtól és annak kivihető eszméjétől el voltak ragadtatva — lemondólag figyelmeztettek, hogy *Aradon már több ilyen karriert akasztottak meg*. Én azonban ezt nem akarom tudomásul venni, mert biztam és bizok egy ilyen nagy város műbarátaiban, akik anyagiakkal támogatnának egy teljesen elébük tárt erkölcsi kincset, s akiknek megkeresésükre bármikor szívesen állok rendelkezésükre. Nem akarom konstrukciómot kidicsérni, ellenben önzetlenül mondhatom, hogy vannak tervezetemenek sok olyan előnyei, melyek a többi gépek hátrányaival szemben — már magában véve is értékessé teszik azt. De ismételtén kijelentem, hogy nem akarok papíron kérkedni, mert nem így akarok célt érni. Én a magam részéről mindenre el vagyok készülve, arra is, hogy nagyon sokat kell várnom, míg megértnek, de hogy saját magam ily fiatalon mondjak le életem reménységéről — esetleg néhány anyagi kudarc miatt — ahhoz egyelőre elég erősnek érzem magam. Hálásan köszönöm a tekintetes szerkesztőség szíves fáradozását, vagyok mély tisztelettel *Erényi Lajos*, *Aulich Lajos*-u. 20.

A nélkül, hogy kétségbe akarnók vonni *Erényi Lajos*nak és a többi aradi aviatikusnak technikai készségét, nem állhatjuk meg, hogy e levélre megjegyzést ne tegyünk. A levél ama részén akadt meg a szemünk, hogy: „*Aradon már több ilyen karriert akasztottak meg*“. — Tudomásunk szerint *Aradon* nem akadt meg repülő-karrier, mert például *Arad városa* olyan áldozatot hoz az aviatikának, amilyent más vidéki város nehezen adna meg.

— **Pipa és bor a koporsóban.** Tegnap délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra *Gyöngyössy Rezsőt*, az ismert aradi bohém festőművészt. Mielőtt koporsóját bezárták volna, *Nikolits Döme*, akinek szőlőkertjében töltötte *Gyöngyössy* utolsó éveit, az elhunyt kívánsága szerint kabátja gomblyukába tűzte legkedvesebb virágát a „bazzalikát“ szíve tájára két kurta és két virginia szivart, egy csomag kapadohányt, egy vörös cseréppipát és két deci vörös bort helyezett el. A névjegyen, melyet szintén a koporsóba tett, a következők álltak:

— Isten önnel kedves *Gyöngyössy bácsi!* Igyék és pipázzék a feltámadásig!

— **Érdekes házasság.** Néhány hónappal ezelőtt feltűnést keltett az a hír, hogy *Münch Szilárd*, a gyulai róm. kath. főgimnázium tanára kilépett a klérusból és áttért a református vallásra. A kilépés magyarázatát az alábbi kis családi jelentés adja meg: *Münch Szilárd* okl. középiskolai s polgári leányiskolai rendes tanára és neje, *Mazalik Viktória*, elmondta, hogy a házasság a gyulai templomban egybekeltek.

— **Halálos autotúra.** *Budapestről* jelentik: *Pilisvörösvár* mellett tegnap halálos automobil szerencsétlenség történt. A piliscsabai katonai tábor és a *Pilisvörösvár* között levő áthidalásnál, a hol merész kanyarulattal fordul az út, fölborult *Zsigmondy Károly* gépkocsija, a tiz méter mélységű vasuti töltésre zuhant, a sofőr s a tizenhét éves *Zsigmondy Sári* megsebesültek, a tizenhét esztendő *Zsigmondy Márta* pedig azonnal meghalt. *Zsigmondy Károly*, a budapesti kocsigyártó szövetkezet ügyvezető igazgatója tegnap *Biaról* *Tatára* érkezett automobilján, a hol csatlakozott hozzá a két leánya is. Délután három órakor indult el a kocsis *Tatáról* *Budapestre*. *Márta* és *Sári* a főüléren helyezkedtek el, *Zsigmondy* pedig a sofőr melléült. Sebes vágatással érkezett a kocsis a *Pilisvörösváron* tul lévő s a vasuti sinek fölött átvívó áthidaláshoz, a mely előtt merész szögben fordul az út. Ezt nem vette észre a sofőr s egész közel hajtott el a korlát és egy kőrakás között. Itt a kocsis megakadt, a pneumatik ugyanakkor kipukkant s az automobil egyensúlyát veszítve a tizméteres mélységbe zuhant. A szép *Márta* meghalt: a nyakát törte ki. Az automobil többi utasa megsebesült.

— **Rosenthal gyilkosainak elfogatása.** *Londonból* jelentik: *Newyorki* távirat jelenti, hogy *Rosenthal* játékbárlangos igazi gyilkosai nem is *Newyorkban*, hanem onnan messze, *Cannaville* kis városkában vannak. Hír szerint a gyilkosok egy házban eltorlaszolták magukat és el vannak zárva arra, hogy az őket üldöző rendőroket revolver- és puskalövésekkel sakkban tartsák. Ugy látszik, hogy a rendőrségnek ostrom alá kell majd venni a házat. — *Newyorkból* jelentik: *Rosenthal* gyilkosai közül kettőt a rendőrség valószínűleg a holnapi nap folyamán elfog. *Jack Rose* a letartóztatott gyilkos folytonosan fenyegető leveleket kap és nagyon fél környezetének boszujától. Ezért csupán csak abból az ételből eszik, melyet felesége hoz számára, mert a többiről azt hiszi, hogy mérgezett. Nagyon fél, hogy a bírói eljárás folyamán merényletnek lesz az áldozata, mert ő a koronatanu a rendőrség ellen.

— **Férjgyilkosság.** *Székesfehérvárról* jelentik: *Szabó József* nemrégiben feleségül vette *Hartványi István* vagyonos polgárnak a leányát *Máriát*. A házastársak egy ideig boldogan éltek, a férj azonban inni kezdett és amikor az első gyermekük született, az asszony visszament szüleihez. A férj hosszas rimákolására az asszony azonban visszatért, de nem sokáig maradt egyetértésben, mert a férfi durva bánásmódja miatt az asszony ismét elhagyta urát. Tegnap este *Szabó József* elment apósa házába és követelte feleségét, mert különben — ugymond — vérfürdőt rendez. Ezzel felkapott egy baltát, bezurta a ház ablakát, ajtaját és a szobába akart menni. Felesége ezt látva lekapta atyja vadászfegyverét és kilőtt az ablakon. A golyó férjének fejébe furódott, aki nyomban holtan esett össze. A csendőrség letartóztatta a szerencsétlen asszonyt, aki azzal védekezik, hogy nem akarta férjét megölni csak rá akart ijeszteni.

— **Éretlen dinnyék elkobzása.** Az aradi piacon a dinnye szezon megnyitásával fokozottabb mértékben végzi a rendőrség az ellenőrzést. Azt tapasztalták ugyanis, hogy igen sok lelkiismeretlen árus éretlen, vagy félig érett árut bocsát forgalomba, a dinnyét vásárló közönség pedig teljesen ki van szolgáltatva nekik. Ki tudja megítélni a gyümölcs külsejéről, vajon az nem ártalmas-e az egészségre. *Hecht Arnold* dr. tisztí orvos tegnap és ma több száz dinnyét koboztatott el és semmisíttette meg. A vásárló közönség a maga iránt tartozó elemi kötelességet teljesít csak, ha éretlen, vagy pedig félig érett dinnyét áruló egyént feljelenti a rendőrségnek, aki köteles azonnal jelentést tenni a főkapitányságnak, ahol nyomban megtörténik az orvosi vizsgálat elrendelése.

— **Az aradi strandfürdő.** A VII. hadtestparancsnoksága ma arról értesítette a Neptunfürdő igazgatóságát, hogy készségesen átengedi partfürdő céljaira a *Maros* balparján, a jár alatt elterülő porondot. A katonai hatóság eme előzenyessége tehát lehetővé teszi, hogy az aradi közönség az oly gyorsan megkedvelt fürdő telepet zavartalanul használhassa. Eleven, pezsgő élet bizonyítja, hogy a strandfürdő létesítése által a fürdő igazgatósága eltalálta annak módját, miként kell a *Maros* nagyszerű vizét a közönség részére nélkülözhetetlenné tenni. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye a pompás telep, melynek kényelméről, modern berendezéséről a legnagyobb megelégedéssel emlékeznek meg, akik ott megfordulnak. Az elviselhetetlenné váló kánikulai napok idején százával szállítják a csónokok az üdülést kereső előkelő aradi közönséget a strandra, melynek homokján mindenki jól érzi magát, mert kellemes és ami elsőrendű értéke, egészséges. A napfürdőnek és az élő viz iszapjának, továbbá a szabad levegőn való tartózkodásnak megkedvelése, a társaság igazán nagyvárosias arányu megjelenése a partfürdőn mind azt bizonyítják, hogy a strand létesítése olyan ötlet volt, melyet tovább kell fejleszteni, mert igen nagy tömegeknek óhaját, vágyát elégíti ki.

— **Házasság.** *Dressnandt Gyula* aradi nyers-termény kereskedő f. hó 6-án házasságot kötött *Szabó Mariska* urhölgygyel *Aradon*. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **Sztrájkoló cigányok.** A mindenütt divatozó sztrájkolási láz elfogta a pankotai cigányokat is. Sztrájkba léptek és pedig kenyéradójuk *Nagy Pál* karmester ellen. Szerdán kimondották, hogy vele együtt működni tovább nem akarnak. A cigánybandát most *Nagy Gyurka* vezeti. *Nagy Pál* nem hagyja annyiban és új zenekart szervez. Így jutott *Pankota* közönsége abba a kellemes helyzetbe, hogy eddig csak egy cigánybanda fájdalmas panaszait kellett hallgatnia, ezután majd két nyomorgó társaság eltartásáról gondoskodhatik.

— **Boszuból eredő feljelentés** című minap közölt közleményünkre levelet kaptunk, amelyből az alábbiakat közöljük: Tekintetes szerkesztő ur! Az „*Aradi Közlöny*“ idej 173. számában valaki rosszhiszeműleg és tájékozatlanul a nyilvánosság elé hoz egy lényegtelen esetet, ami községünkben történt és ezen cím alatt: „*Boszuból eredő feljelentés*“ az én személyemmel is foglalkozik, miért is az igazság érdekében felkérem, kegyeskedjék jelen soraimnak b. lapjában helyt adni. Azt mondja az illető, hogy én feljelentést tettem az eleki főszolgabírósnál aziránt, hogy *Dan Jozsif* dugaszdag (?) siklói paraszt felesége „nem természetes halállal halt meg“ és kértem a holttest felboncolását, de mikor a főszolgabíró a feljelentést áttette az ügyészséghez, én megijedve azt táviratilag (?) visszavontam és kijelentettem, hogy az eltemetés ellen nincs semmi kifogásom, mire az ügyészség ugyancsak táviratilag (?) megadta a temetési engedélyt. Folyó évben történt, hogy községünkben meghalt *Codrean Miklós* lelkész urnak koraszülött gyermeke s a szülők ezen kivételes esetben a halottat 48 óra előtt akarták eltemetni, de a hatóság a törvény rendelkezésére megakadályozta az eltemetést. Ezen esetről kiindulva, mikor láttam, hogy ugyanazon törvény másokkal szemben nem alkalmaztatik, állampolgári kötelességemnek tartottam kellő időben fel ivni a hatóság figyelmét *Dan Jozsifné* esetére s kértem a főszolgabírósnál, hogy akadályozza meg a törvény által előírt idő előtti eltemetést, nehogy csak tetszhalott legyen. Ennyi volt feljelentésemnek egész tartama s ezt a temetés napján tettem *Hamis* az információnak az a része, hogy én azt állítottam a hatóság előtt, miszerint „az asszony nem természetes halállal halt meg“, mert én csak *tetszhalálról tettem említést* s ezért szándékosan a főszolgabírósnál fordultam az idő előtti eltemetés megakadályozása végett. Az ügyészséget az esetről csak én értesítettem a temetés utáni negyedik napon esetleges félreértés elkerülése végett. Tehát akkor, hogy adhatta meg az ügyészség az engedélyt a temetésre, mint a közleményben állítatik? Egyébként pedig tudom, ki informálta a közlemény íróját, jó lesz ha máskor jól meggondolja, mit tesz. *Sikló*, 1912. aug. hó 4-én. Kiváló tisztelettel *Codrean Dimitrie*.

Meghalt

Marilla-fürdő megalapítója (Érdekességek az öreg Hoffenreichről.)

A magyar fürdőélet egyik legismertebb vezető alakja halt meg a mai napon. *Hoffenreich* Mór dr. a csodálatos szép Marilla-fürdő megalapítója és tulajdonosa hunyt el. A nevét ismerték mindazok, akik a magyar délvidek eme pompás kis ligetében megfordultak. Szóval: sokan ismerték a hetvenkét esztendőskorában elhunyt aggastyánt, akinek kétségtelenül komoly érdeme van abban, hogy a magyar fürdőélet ma a külföldi szintet elérte.

Nélküle talán ma máj szekrényekké, vagy ebédasztalokká váltak volna azok a kék ég felé meredező illatos fenyők, amelyek odalent az osztrák államvasutársaság mérhetetlen birtokain buján tenyésznek. *Hoffenreich* Mór orvos volt Nagybeeskereken és felfedezte ezt a nagyszerű területet, amelyet a krassószörényi szelid hegyek koszorúja övez. Évtizedekkel ezelőtt kilencven esztendőre kibérelte az osztrák társaságtól Marillát és nagy ambícióval fogott a legavesebb magyar fürdők egyikének megteremtéséhez. Eleinte társai is voltak: *Deutsch* Bernát, az aradi zsidó hitközség egykori neves elnöke és *Reményi* Antal volt tengerész, aki nagy propagandát csinált a szép Marilla-völgynek a fővárosi sajtóban.

Hoffenreich nem lett volna élelmes ember, ha rövid időn belül meg nem szabadul a társaitól.

— Ez egy aranybánya — mondogatta bizalmas körben — csak nem fogom a kibányászott színaranyat idegenekkel megosztani.

Kielégítette a társait és korlátlan ura lett a nagyszerű telepnek. *Deutsch* Bernát azért nem haragudott meg volt társára és hűséges látogatója maradt a magyar paradicsomnak. Huszonhat esztendőn keresztül minden nyáron lent volt Marillán, ahol emléktáblával örökítették meg a legkitartóbb vendég nevét. (Épen úgy mint a krajnai híres *Weldes*-ben *Kell* Lipót dr. aradi ügyvéddel tettek, aki már huszadik esztendeje járja azt a helyet, ahonnan friss energiával tódulnak haza a városok fáradt vándorai. Kell különben nemcsak családja minden tagját, hanem az idegeneket is apostoli rajongással szállítja *Weldes*-nek.)

Az öreg *Hoffenreich* dr. a fürdőélet élénkítésére minden nyáron nyilvánosan ünnepelte meg — a saját születése napját. Ilyenkor a Marilla-rajongó *Deutsch* Bernát diszmagyart öltött és az asztal tetején szavalt el:

— Talpra magyar, hiv *Hoffenreich*.

Amikor már a fürdőalapító orvos szakállának ősz szálait számtalanoknak találta, gondoskodni kívánt kincset érő telepéről. Egyik fiát orvosnak, a másikat pedig gyógyszerésznek taníttatta, hogy a családban szakértő vezetőkre bízassa Marillát.

A patikusnak gyógyszerért engedélyt szerzett Marillán; az egész fürdőhelyen különben az utolsó szegig minden a *Hoffenreich*-családé. A villák évről-évre jobban megsaporodtak, mintha csak a fű közül nőttek volna ki. Az öreg *Hoffenreich* okos gazdasági politikájával egyetlen fillért se engedett elszaladni. Még a vendégek alsó ruházatának mosatását is az ő vállalatában végezték. (Nem tudni, az ő példájára-e, de a tizenhat esztendővel ezelőtt megteremtett *Brioni* fürdő tulajdonosa, az ősz és élelmes *Kupelweiser* szintén ilyen módszerrel gyarapítja millióit. *Brion*-ban is minden fa a *Kupelweiser* familiájé, ép úgy, mint Marillán a *Hoffenreich* családé.)

Az agg fürdőtulajdonos, az élénk szellemű *Hoffenreich* Mór röviden, de szigorúan jelentette ki minden vendégének:

— Itt drágán, de jól lesz kiszolgálva. Aki idejön, az meghosszabbítja az életét, tehát ne sajnálja érte a pénzt.

Ő semmiesetre se sajnálta a mások pénzét — önmagától. Sokan csóválgatták is a fejüket a számla kifizetésénél, de ő rendületlen nyugatómmal mondta:

— Az életet meg kell fizetni.

Békefi Antal volt szegedi lapszerkesztő sűrűn lent volt Marillán és sok tréfát faragott az öreg doktor pénzszeretetről.

— *Sheylok* 6, a magyar *Sheylok* — mondta *Békefi* nevetre. — Az öreg *Hoffenreich* is, *Sheylok* példájára naponta egy font húst szed ki a vendégei testéből.

A szegedi szerkesztő ezt csak a tréfa kedvéért mondta és különösen azért, mert a most elhunyt orvos rendkívül hasonlított ahhoz a világirodalmi alakhoz, akit *Shakespeare* zsenialitása teremtett meg. Valójában úgy igaz, hogy *Hoffenreich*-*Sheylok* nem egy font húst szedett naponta a vendégeiről, hanem minden nap egy kilót szeretett volna rájuk rakni.

Változások

a fővárosi rendőrség vezetőségénél.

— Boda Dezső főkapitány távozása. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 5.

A budapesti rendőrség sohasem is volt népszerű, legjobb napjaiban sem, ma pedig, kimondhatjuk, a közgyűlölség céltáblája. A rendőrséggel baj van és hogy ezt a bajt most már nemcsak a nagyközönség érzi, hanem maga a rendőrség is, annak bizonyítéka mindaz, amit az alábbiakban el fogunk mondani s ami beszámoló azokról a kósza hírekről, melyek a *Zrínyi*-utcai főkapitányságról szállonganak.

Boda Dezső dr. főkapitány távozása dolgában egyelőre tény az, hogy szabadságon augusztus huszadikáig akart *Rimini*-ban maradni, de augusztus kilencedikén már Budapestre fog érkezni. Ezt a programváltozást arra magyarázzák, hogy *Boda* el akarja intézni itthon a lemondását és nyugdíjbavonulását. És a főkapitányságon mintha illesmit várnának, mert fejtelenség van, ne mondjuk, hogy kapkodás, sőt az ellenkezője ennek, az emberek nem szívesen dolgoznak, mert egyrészt meg kell beszélniök ezt a nagy dolgot, másrészt nem tudják, hogy mi lesz, hogy kinek dolgozzanak, tehát egyáltalán dolgozzanak-e?

Mert utódok vannak már bőven. Három gróft emlegetnek, köztük egy *Csáky* gróft és *Haller* János gróft, meg egy harmadik mágnást, sőt *Beöthy* Pált a Ház alelnökét is. Nem hisszük el, hogy olyan kiváló rendőr szakember után, amilyen *Boda*, ismét politikai műkedvelők következnek, csak azért, mert a főkapitányság előkelő állás és aki azt kívánja, jó dolgot kíván. Mily erős, milyen nagyszerű embernek kellene most jönnie ahhoz, hogy valóban rend legyen! Hogy a rendőrség ne csak jóvá legyen egész szervezetében, hanem fejlődjön is, ahogy fejlődnie kell, ha egészen rosszá nem akar változni.

De van a rendőrségi zavaroknak még egy másik fejezetük is. *Krecsányi* Kálmán detektívönökről és főkapitányhelyettesről mondják... Kétfélelét mondanak. Hogy lemond a detektívönökségről, mert a főkapitányhelyettesi állás roppant sok munkával jár. A detektívönökség ugyanis sok kellemetlenséget okoz, az utóbbi időben sokszor s nem mindig helyesen szereplő detektívek miatt s azonfelül *Krecsányi* kissé angazsálva van a mostani rezsim mellett, annyira, hogy nyilvánosan is állást foglalt *Doleschall* Alfréd egyetemi tanárral szemben, aki már annyira megérettnek tartotta a rendőrség ügyét, hogy véleményt is mert mondani ellene. Van olyan verzió is, mely szerint *Krecsányi* megtartja detektívönökségét, de melléje rendelik *Jeszenszky* Gellért rendőrtanácsost, nem detektívönöki címmel ugyan, de ezzel a tényleges hatáskörrel. Ez esetben *Nagy* Károly rendőrtanácsos lenne az ő utóda és a bejelentőhivatal főnökségét *Saly* Károly, vagy *Szirmai* Andor rendőrtanácsosok veszik át.

Bűnvádi feljelentések a Törlesztési Bank ellen.

— A kegyelmes asszony kétszázézer koronája. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 5.

A néhai *Törlesztési Bank* ellen hét bűnvádi feljelentést adtak be. *Szivák* Imre tragikus öngyilkossága után omlott össze ez a pénzüzet, amelynek a bukása még élénken emlékezetes. Nem volt rá mód, nem volt rá erő, hogy a *Törlesztési Bank*ot megmenthessék, rengeteg anyagi veszteséget okozott mindazoknak, akik a bank körül bármilyen formában érdekelve voltak. Már-már úgy látszott, hogy a *Törlesztési Bank* egyszerűen és simán kimulik. Most mégis úgy merül el, hogy szennyes hullámok csapnak össze fölötte. Az utolsó hetekben a rendőrségre és az ügyészségre hét bűnvádi feljelentés érkezett a *Törlesztési Bank* ellen, család, sikkasztás, okirathamisítás és hűtlen kezelés azok a vádak, amikre a feljelentések alapítva vannak. A feljelentés-lavina még nem is ért véget. Csak egynek kellett megjelenie, hogy nyomon kövesse a többi és bizonyos, hogy ezt a hetet még egy légió fogja követni. A hét följelentés csodálatos módon mindeddig titokban tudott maradni.

A *Magyar Általános Hitelbank* volt a legelső feljelentő. *Sikkasztás* címen tett feljelentést a *Törlesztési Bank* ellen, amelynél a budapesti bankok közül a legnagyobb mértékben volt angazsálva. Ez különben az egyetlen feljelentés, amelynél az ügyészség nem vette át a vád képviselőt. Ez a bűnügy magán-vádra folyik.

Simonfi Jakab magánzó (VII., *Abonyi*-utca 21.) sikkasztás miatt tett feljelentést a *Törlesztési Bank* ellen. A feljelentés június 5-ikén kelt és körülbelül 250—300.000 korona elsikkasztását panasolja.

Az *Első Budapesti Teasütemény és Biscuit-gyár* (*Freund* Ödön és társa) három rendbeli feljelentést tett. *Csalás, okirathamisítás és uszora* miatt. A feljelentés dolgában a rendőrség a nyomozást már befejezte, az ügyészség az iratokat áttette a vizsgálóbíróhoz.

A *Katona Gyula és társa* cég *Fuchs* Elemér dr. utján hűtlen kezelés, okirathamisítás és család miatt tett följelentést a *Törlesztési Bank* ellen. A följelentés az ügyészségen van.

A rendőrségen van még *hodusfalvi Ludman* Gyula altábornagy följelentése. Az altábornagy hűtlen kezeléssel, okirathamisítással és csalással vádolja a *Törlesztési Bank*ot. A följelentés még a rendőrségen van.

Fekete Imre sikkasztás miatt tett följelentést az ügyészségen. A följelentést áttették a vizsgálóbíróhoz.

A hét följelentés közül a legérdekesebb *Kristóffy* József volt miniszter feleségének a panasza. A kegyelmes asszony kétszázézer koronáját siratja a bankon. Évekkel ezelőtt történt a dolog, amikor még *Kristóffy* főispán volt, fölkereste őt az öngyilkossá lett *Szivák* Imre dr., az ügyvédi kamara volt elnöke és így szólott hozzá:

— Egy bankot alapítunk, amelynek élére téged szemeltünk ki alelnöknek. A feltétel azonban az, hogy jegyezz kétszázézer korona értékű részvényt.

— Majd megbeszélem a feleségemmel! — volt *Kristóffy* válasza.

Az ügy pár hétig elhúzódott. *Kristóffyné* maga lépett érintkezésbe a *Törlesztési Bank* vezérével és kifizette a kétszázézer korona részvény árát. Most, hogy a *Törlesztési Bank* összeomlott, *Kristóffyné* hűtlen kezelés, okirathamisítás és család bűntette miatt feljelentette a bank egész igazgatóságát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Hogyan pumpolják a közönséget?** (*Panaszos levél.*) Igen tisztelt szerkesztő ur! Hatalmas falragaszok hirdették, hogy augusztus 3 án és 4 én két rendkívüli büvészestély lesz a nyári színházban. A személynvesztésnek mindig nagy barátja voltam, kivéve, ha nem a saját szemem fényének az elvesztéséről van szó, ami ez esetben ki volt zárva, mert a pénztárnál nem volt tolongás, váltottam 4 drb. jegyet a 2:60 a magam és családom részére és kíváncsian vártuk a szenzációsnak jelzett előadást. Szerkesztő ur! Mikor 6 éves voltam, (ma 40 éves vagyok) és egyszer elvittek valami komédiás sátorba, hát már ott láttam mindazt, amit itt. Sőt azok még ügyesebbek voltak és nem az Isten háta mögött produkáltak magukat, hanem közönség előtt. Felháborító, hogy a két büvész a plakátokon még *szenziálisnak* nevezi magát. Vagy ezalatt azt értik, hogy abban „szeník”, miként kell a közönséget félrevezetni. Egyszerűen mérnyelet a közönség zsebe ellen, amit a „nagy mesterek” (a reklam így nevezte őket) elkövettek. Ha rajtam volna, hát ezek az urak még mesterek sem lennének, mert még segédeknek is igen gyengék. Soraim szíves közlését, kérve maradtam teljes tisztelettel *egy előfizető.*

* **Uj könyvek.** *Bölsche:* Szerelem az élők világában, *Dumas* Napóleon, *Biró:* Kunszállási emberek, *Lázár:* Bethulia, *Barret:* A towerhilli titok, *Jászai:* Nemzeti államok, *Sombart:* Die Juden, kaphatók *Kerpel* könyvkereskedésében.

* **A meztelen táncosnő.** (Az Uránia ujdonsága.) A legizgalmasabb és legizgatóbb drámák egyike került ma bemutatásra az Urániában. A meztelen táncosnő címe ennek a nagyszerű filmnek, amely egy fiatalember tragédiáját mondja el. A fiatalember vőlegénye egy szép leánynak, de egyik este barátjával színházba megy s meglátja a meztelen táncosnőt. A filmnek a legszebb része ez, amely a színházi jelenetet, a buja táncot mutatja be. A fiatalember felkeresi a táncosnőt öltözőjébe. A táncosnő tudja, hogy legújabb hódolója gazdag s ezért igyekszik is teljesen hálójába keríteni. Ez sikerül is neki. A fiatalember megfélekedve menyasszonyáról, családjáról, jövőjéről, vakon követi a modern Circét, aki udvarlójának csak a pénzére vágyik. A táncosnő csakhamar mindenéből kifosztja az örülden szerelmes fiatalembert. Ez már-már becületét is oda akarja dobni a táncosnő kedvéért, de ekkor véletlenül rájön, hogy a táncosnő csak pénzért szerette. Undo-rodva hagyja el őt s visszatért menyasszonyához, aki szívesen megbocsát neki. Még négy kép szerepel a kétfelvonásos drámán kívül az Uránia műsorán, amelynek vetítése több, mint másfél órát vesz igénybe. Holnap újra ez a műsor kerül színre s így holnap is csak felnőtteket engednek a nézőtérre. 175

* **A széttört bilincsek.** (Drámai művészkép 2 felvonásban.) Az Apolló-színház műsorán egymást követik a filmgyárak legújabb, legérdekesebb s legnagyobb alkotásai. Ma „A széttört bilincsek” című kétfelvonásos drámai művészképben gyönyörködött az a nagyszámú közönség, amely minden előadáson zsufolásig megtöltötte a nézőteret. A darab érdekfeszítő meséje általános tet-szést aratott. Wahl dr., aki nagyon becületos orvos s jó családfi, megismerkedik Dufour kisaszszonnyal, egy csodaszép színésznővel, aki szerelmes belé s találgakra bírja. Az orvos felesége megtudja, hogy férje hűtlen lett hozzá s ezért nyomban elhagyja őt a kis Lotte leányával együtt. Az aszszony becületesen akar megélni s egy gramofonlemezgyárban foglal el állást. Itt érdekes fordulatot vesz a cselekmény. A hűtlen orvos együtt vacsorázik a kedvesével s unalmukban megindítják a gramofont. A tölcserből Wahl dr. feleségének hangja cseng s ez eszébe juttatja az orvosnak a boldog családi életet, a feleségét s a gyermekét. Felugrik, elrohan a kedvesétől s többé

fel sem keresi, ellenben elmegy a feleségéhez, bocsánatot kér tőle s rábírja a visszatérésre. Ezt a pompás képet kedden is bemutatja az Apolló színház.

Versenypályákról kitiltott tréner.

(A bécsi turfbotrány. — Két nap vesztégzár Springer lovaira.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, augusztus 5.

A bécsi lapok és a szaksajtó híradásai nyomán tegnap délelőtt még úgy látszott, hogy sikerülni fog a turf legkínosabb szenzációját jelentéktelen kis dologgá elsimitani. Délután azonban döntő fordulat állott be. A kottlingbrunni versenytéren megjelent az *Ischlböl* visszaérkezett *Csekonics* Gyula gróf és a vizsgáló-bizottság vele együtt hosszabb tanácskozásra ült össze, amelynek eredményeképpen a következő hirdetményt tette közzé:

Mivel az osztrák zsoké-klub igazgatósága ama lovak ellen, amelyek *Reeves* Herbert tréner felügyelete alatt állanak, vizsgálat megindítását tartotta szükségesnek, *Reeves* Herbert trénernek megtiltja, hogy mindaddig, míg ez a vizsgálat befejeződött, a versenypályákra léphessen. A *Reeves* Herbert felügyelete alatt álló lovak pedig, amennyiben valamely versenyben résztvenni óhajtanak, negyvennyolc órával az illető verseny előtt az illető versenytér istállóiban megjelenni tartoznak s ott a hivatalos állatorvos ellenőrzése alatt fognak állani. Kottlingbrunn, 1912. augusztus 4. Az osztrák zsokéklub igazgatósága nevében: *Wenckheim* Dénes gróf, *Dreher* Jenő, *Söllinger* Rudolf.

Ez a határozat nem jelenti *Reeves* Herbert teljes kivégzését, de nem jelenti a botrány befejezését sem. Egyet azonban mégis tudomására ad a közönségnek, azt, hogy a *Reeves* Herbert istállójában tiltott dolgok történtek, olyan súlyos beszámítás alá esik, amelyek szigorú megtorlást kívánnak. Bárki követte is el, a felelősség első sorban a tréner terhel, akinek az istállójában történekről még akkor is tudnia kell, ha nem tartozik a játékosoknak ahhoz a fajtájához, mint *Reeves*. Ez a nézőpont vezérelte a vizsgáló-bizottságot, amikor ítéletének első részét meghozta és most már annál nagyobb érdeklődéssel várják turikörökben a végső verdiktet, mert az eddigi szájak bizonyára oda fognak vezetni mindazokhoz, akik részesei voltak a turf teljes demoralizálásának.

Az ítélet szenzációs része a 48 órai vesztégzár, amely azt bizonyítja, hogy az *Osztrák Jockey Klub* nagyon jól tudja, hogy egész csalóbandával áll szemben, csak még nem fejezhette be a vizsgálatot. De addig sem akarja, hogy a manipulációt tovább folytathassák és ép ezért úgy határozott, hogy minden Springer-ló indítását 48 órával előbb be kell jelenteni, amely ekkor állatorvosi felügyelet alá kerül és marad a startig. A 48 órai időt azért állapították meg, mert a vegyész véleménye szerint a 48 óránál előbb beadott dopingnak semmi következménye sincs. Ezentul is nyálkavizsgálat lesz minden egyes Springer-lónál, hogy összehasonlítsák az eddigi vizsgálat eredményével.

A szigorú ítélet borzasztóan lesújtotta Springer bárót, akit alig lehetett vigasztalni. A kottlingbrunni pályán tegnap mindenki kapacitálta a nobilis sportsmant, hogy ne oszlassa fel az istállóját, mert az ő személyét ép úgy nagyra becsülik, mint eddig és hozzá a gyanúnak még az árnyéka sem fér. Nagynehezen rá is vették Springer bárót, hogy egyelőre futni fognak lovai és a végleges elhatározást csak a fejleményektől teszi függővé.

Mennyibe kerül Aradnak az új adótörvény?

— Több kiadás állászerkezéssel. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Az új adótörvények a jövő év január elsejével nemcsak a nagyközönség részére jelentenek kellemetlen újdonságot — több lesz az adó, több lesz a zaklatás — hanem a pénzügyi hatóságoknak munkáját is tetemesen gyarapítani fogják. Egész július hónap folyamán egyebet sem tettek a pénzügyigazgatók, mint az új törvényeket tanulták és a melléjük kiadott utasításokat böngésztek. A miniszteri utasítás szülte a pénzügyigazgatóságok ezerféle rendeleteit, melyekkel az alajok rendelt törvényhatóságokat látták el, hogy január elsejére a telhetetlen államkasszába fennakadás nélkül befolyhassanak az új adók.

Az Aradi Közlöny többször irt már arról, hogy ezek a lázas készülődések végső formájukban nemcsak az egyes polgár nagyobb megterhelését fogják jelenteni, hanem a törvényhatóságokra ismét érezhető terheket ró az állam eme ugynevezett „szociális reformja.” Arad város közönségének háztartását, a legszigorubb számításokkal is huszonkétezer koronával terheli meg az a kötelesség, hogy újévtől kezdve ismét újabb munkát kell végeznie az állam helyett és annak hasznára.

A városi adóhivatainál személyzet szaporításra van szükség. Ezt megirtuk, mielőtt még *Róka* József kir. tanácsos pénzügyigazgató megküldte volna a törvényhatóságnak ismeretes átíratát, melyben előkészíti a közönséget az eljövendőre. *Varjassy* Lajos polgármester már megbizta *Vannay* Gyula tanácsnokot, hogy állítsa össze most, a költségvetés elkészülte előtt az új személyzetszaporítást, mert ennek költségeit a jövő évi büdzsetbe be kell állítani.

Vannay tanácsnok még nem terjesztette be a polgármesterhez elaboratúráját, de mint értesülünk, annak egybeállításához szükséges adatok együtt vannak. Mődunkban van a tervezett újításokról tájékoztatni olvasóinkat.

Most öt adófékönyvben történik az adó előírása és lefizetések elszámolása. A jövőben, mint-hogy legalább hétezer új adószámla nyílik meg, habár nem is lesz ennyi új adófizető, mert ezek közül igen sok nem lesz abban a szerencsés helyzetben, hogy pénzét az államnak oda is adhassa. Az adminisztráció részére azért mégis ad munkát, mint főkönyvi tétel szerepelni fog. Ezért január elsejétől tíz főkönyv lesz, illetve annyi adókerületre osztják a város területét. Az új könyvek mellé új tisztviselő kell, mert a mai arányok mellett a mai személyzet alig győzte már a munkát.

Szervezni kell: egy kataszteri nyilvántartói, négy adóírási, négy számtiszti, négy végrehajtói állást. Ezeknek fizetéséről a városnak kell gondoskodnia.

Tisztviselőkkel lehet csak az új állásokat betölteni, mert óriási felelősséget ró az új törvény az adókezelő személyzetre. A napidijas rendszerrel ennél az ügyosztálynál szakítani kell. Azért azt javasolja *Vannay* tanácsnok a polgármesternek, hogy a napidijasok helyett közigazgatási gyakorlatokat rendszeresítsen. Ezek esküt tesznek és nem hagyhatják ott a szolgálatot abban a percben, amelyben akarják, mint ezt a napidijas megteheti. Tiszteletdíjban részesülnének. Ennek összege évente 1500 korona lenne személyenként.

Az összes személyzeti kiadások évente huszonkétezer korona szaporulattal járnak, miből az állam egy fillért sem térít meg. A tanács az állások szervezését javaslatba fogja hozni, mert nincs kitérés előle. A törvény nemcsak az adóbevallást, de az adóbehajtást is szigorítja.

— **Öngyilkos kísérletek Aradon.** Rácz Teréz 15 éves cselédleány a Központi Szállodában játszó Orfeum egy művészenek családjával jött Aradra a múlt héten. A Weitzer János-utca 10. számú házában vett a gazdája lakást. A fiatal cseléd csakhamar megbarátkozott a házában lévő kártyáskörrel és egyikkel olyan bizalmas viszonyba került, hogy tíz korona pénzt is elvette annak tudta nélkül. A károsult nem vette tréfára a dolgot, a rendőrségre szaladt és jelentést tett. A pesti leány azzal védekezett, hogy csak tréfált és meg akarta ijeszteni a cselédétársát, a pénzt nyomba vissza is adta ez pedig a panaszt vissza vonta. Rácz Teréz szegényében mártólugot ivott, de a mérge csak könnyebb sérüléseket okozott. — **Raskó Paula** varróleány szüleinek Erdélyi-ut 7. számú házában lévő lakásán gyufaoldatot ivott azért, mert anyja megdorgálta kesei kimaradásért. Állapota súlyos.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst** ékszerek, ezüstneműk, órák előnyösen beszerezhetők **Igaz Sándor** elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Versírás a konyhában** című lapunk vasárnapi számában megjelent cikke vonatkozólag, Bodzasi Jolán személyét és állását illetőleg közöljük, hogy nem kávéleány, hanem az étterem konyhájában gazdasszonyi teendőket végez és havi fizetése nem 16, hanem 60 korona és eme állását tisztességesen és hűségesen, főnökének teljes megelégedése mellett tölti be.

— **Baleset.** Nyegru György napszámos a *sofronyai* vasúti lomason síneket rakott ki többet magával egy teherkocsiból és valamelyik társa el ejtette a nehéz sint. Nyegru ballábára esett a vaslömög és azt alsó lábszárában eltörte. Beszálították az aradi kórházba.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. i. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J. utcából is.

— **A Charles cirkusz helyárainak leszállítása.** A cirkusz igazgatósága különböző okoknál fogva elhatározta, hogy a belépőjegyek árát leszállítja. A magyarországi nehéz pénzügyi viszonyokat megismerve, belátta az igazgatóság, hogy mint mindenben, ebben is kuláns kell, hogy legyen. — Különösen a középosztály közönségére való tekintettel határozott így az igazgatóság. Lehetővé akarja tenni azt, hogy minden társadalmi osztály végig nézhesse e hatalmas arányú vállalat utolérhetetlen műsorát. Alkalmat akar mindenkinek adni arra, hogy megismerkedjen e világvallalat ezerféle látványával, óriási arányaival, mozgalmas életével, kaprázatos pompájával s hogy a világhírű artisták bravuros művészetét végigélvezzék mindenkinek módjában álljon. Az újlag megállapított helyárok a következők: Számozott zártszék 4 korona, I. hely 2 korona 40 fillér, II. hely 1 korona 60 fillér, III. hely 1 korona 20 fillér. Karzati állóhely 60 fillér. Arra való tekintettel, hogy a vállalat csak öt napig marad városunkban, felhívjuk a közönség figyelmét, hogy ne mulassza el megtekinteni sem az előadásokat, sem pedig megnézni az állatkertet, mely olyan, minő még vándoruton soha nem volt látható. Jegyek előre válthatók Block H. papírkereskedésében.

— **Elveszett** vasárnap a parkünnepélyen egy Szent György tallér és egy arany patkó egy igaz gyöngygyel. Becsületos megtaláló gróf Apponyi Albert-ut 15—16. II. em. 8. alatt illő jutalomban részesül.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 4—5-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Marosi József kalauznak Gyula nevű fia. Mudi Balázs asztalosnak Ferenc nevű fia. Szabó Sándor asztalosnak Ilona nevű leánya. Gyuritz István kocsisnak Piroška nevű leánya. Strázi Lajos béresnek Mária nevű leánya. Rauer Pál asztalosnak Jenő nevű fia. Polánszki János lakatosnak János nevű fia. **Meghalt:** Dandó Imre 8 napos fia. Pocsai Istvánné 57 éves napszámosné. Pintya György 64 éves fuvaros. Özv. Keller Jánosné 70 éves cipész özvegye. Pavlov Sebő 60 éves napszámos. Hencz Gáborné 71 éves városi mértékhibesítő neje. **Házasságok kötött:** Czövek Gusztáv kőműves mester Valentinyi Katalinnal. Novakovics József asztalos Madár Annával. Szabó Antal nyug. fogházörmszter Varga Idával. Kántor István kőműves Kilburg Franciskával. Tuluc György földműves Galgóczi Piroškával.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok** Telefon 816.

— **Ha szép tiszta** antiquar tankönyveket akar félárban beszerezni, úgy jegyezze már most elő Kerpel könyvkereskedésében. Telefon 385.

— **Szabó-fele** pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az archórt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **Dobozgyártó és könyvkötészeti műhely áthelyezés.** Igen tisztelt megrendelőim és a n. é. közönséget értesítem, hogy modernül berendezett dobozgyártó és könyvkötészeti műhely met *Deák Ferenc-utca 38. szám* alá helyeztem át. Tisztelettel *Sárosi István*

— **Friss olajfestékek,** ecsetek és felfeszített festővásznak *Kerpelnél* kaphatók.

TARKASÁGOK.

(*Ki a gyilkos?*) Különös eset történt Cetinjében — írja Roda Roda. — A Batriceva-utcán, a követ-ségi palota közvetlen közelében egy reggel halva találták Pavle Wergonja-t. A toroka éles késsel kettémetszve.

Pavle Wergonja, a legelőkelőbb montenegrói politikusok egyike, ezt az egész világ tudja, Ausztria zsoldjában állott — napi 2 korona 30 fillér tiszteletdíj ellenében.

Egyszóval politikai gyilkosság történt. A tettesnek semmi nyoma. De a gyilkos nadrágja ott maradt a tett színhelyén.

Szörnyű és szerfőlt kompromittáló: egy orosz gárdauniformishoz tartozó nadrág volt!

Az orosz gárdához pedig egész Montenegróban csak egy ember tartozott: az orosz követ.

Egy óra hosszat rája irányult a véres tett szörnyű gyanuja.

Azonban az orosz követ bebizonyította, hogy a nadrág nem volt az övé. Tanuk igazolták, hogy a követ a nadrágot egy hét előtt elviselt állapotban odaajándékozta — Danilo montenegrói trónörökösnek.

(*Ajándék a tanítónak.*) Egy közeli kis községben még mindig divat, hogy a szülők tandíj helyett természetbeni ajándékokat adnak a tanítónak. Egyik nap felállt az egyik kisfiú:

— Az édes apám izentet, hogy egy disznót küld a tanító urnak!

A tanító igen nagyon megörült.

— Mond meg fiam az apádnak, hogy köszönöm szépen!

Elmult egy hét, elmult egy másik. A disznó azonban nem érkezett meg. Végre a tanító türelmetlen lett és megkérdezte a gyerektől:

— Hát hol az a disznó, amit az apád ígért?

— Ja tanító ur — mondta a kis fiú — azóta az már — meggyógyult!

(*A halál napja.*) A múlt évben történt nem is olyan messze Aradtól. Egy földbirtokos feleségéhez beállított egyik cselédje:

— Nagysága kérem, legyen olyan szives keddehez három hétre engem délutánra elengedni!

— Miért?

— Hát kérem akkor lesz a vőlegényem temetése! Az uriaszony majd hanyat vágodott a meglepéstől:

— A vőlegénye temetése? Hát hogy mondhat ilyet? Hát honnan tudhatja maga, hogy addig meg fog halni? És még ilyen pontos dátumot mond! Hisz az egyetlen dolog, amit az ember nem tud biztosan, az épen a halála órája!

A cseléd erre már sírni kezdett.

— Igen, igen nagysága, az igaz! De nála biztosan lehet tudni! Őt rablógyilkosság miatt azon a napon fel fogják akasztani!

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és nyombetegeknek kőszvény hólyag- és vesebetegyeknek.

Felphár VITA-forrás a gyomorférgést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 3271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.

Kapható: Éles Ármán, Nagy Farkas Dalmel Lajos, Dörr, Fejér Gyula stb. cégeknél.

TANÜGY.

(—) A tanítói könyvtár, a Kazinczy-utcai fiúiskolában, a szünetben csütörtök és szombat délelőtt 10—12 ig nyitva van. Kádár Jenő könyvtáros.

VIDÉK.

Vasúti hír. Badovits Sándor pankotai állomásfőnököt az Acsev. igazgatósága központi szolgáltatásra Aradra osztja be. Badovits állomásfőnök a jövő hét folyamán foglalja el új állását. Utódja Balassa Ernő ternovai állomásfőnök lesz.

MULATSÁGOK.

(=) A Kétegyházi Önkéntes Tűzoltó-társulat augusztus hó 19. napján Kétegyházán, Popovics M. Aurél községi főjegyző védnöksége alatt „Rákóczi” vendéglő összes termeiben a nélkülözhetetlen ruhafelszerelések beszerzése javára táncmulatságot rendez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Silberstein Dezső ügyvédet, Gyula székhellyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **sita.** Elkészt vele. Különbösen sincs benne humor.

N-gy. Utána nézünk és referálunk róla.

J-r. Nem tartjuk valószínűnek. Ilyesmit a legkisebb faluban se mernek megtenni.

G. A. Egyik sem nyert. Mi készséggel megüzenjük bármikor, de véleményünk szerint költséget és munkát kímél, ha máskor beírad *Wallisch*-Ármán bankházába, ahol a sorsjegyhuzások eredményét szívesen közlik bárkivel.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az aradi építőiparosok szövetségének elnöke.** *Reisinger* Sándor az aradi építőiparosok szövetségének elnöke nemrégiben értesítette a szövetséget, hogy eddig viselt elnöki állásáról lemond. Hogy a szövetség nagy érdemeket szerzett elnökét elhatározásának megmásítására bírják, a napokban *Reinhart* Gyula vezetésével küldöttsegileg keresték fel a tagok *Reisinger* Sándort, ak nem tért ki a kivánság teljesítése elől és az elnökséget továbbra is megtartja.

— **Pénzüntézet** híre. A Békéscsabai takarékpénztár-egyesület igazgatósága *Róth* Józsefet, az Orosházi takarékpénztár volt vezérigazgató-helyettesét, az intézet vezérigazgatójává, továbbá *Vas* Sándor titkár, cégvezetővé nevezte ki.

— **Felszámoló pénzüntézet.** *Debrecenből* jelentik: A debreceni Nagymagyaralföldi Bank r. t. tegnap délután *Glac* Antal nyug. főispán elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a részvénytársaság elhatározta, hogy felszámol. A Nagymagyaralföldi Bank két éve alakult félmillió korona alaptőkével és mint biztató

jövőjü intézet kezdte meg a működését. Igazgatóságában dúsgazdag debreceni és vidéki emberek foglaltak helyet. A pénzügyi feszültség megbénította a pénztézet működését, de bukásának közvetlen oka állítólag az volt, hogy az aradi Forgalmi Bank, a melynek alapítói a Nagymagyar-alföldi Bankban eszközölték a befizetéseiket, a befizetett alaptőkének egy összegben való kifizetésére szoritották a bankot. Az aradi érdekeltek bünygyi feljelentést tettek és csődöt kértek, de a törvényszék elutasította őket. A bank ezután be- szüntette a fizetéseit, majd elhatározta, hogy fel- számol. Ezt a tegnapi közgyűlésen el is határoz- ták. A megállapított státusz szerint az alaptőkének háromnegyed része fog elveszni. Az intézetnek két és fél millió korona kihelyezése van, a me- lyek nagyrészt immobilok. Aradi információink sze- rint az aradi Forgalmi Bank követelését szerző- désig biztosították a felszámoló banknál.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 5

Készáru.

Kinálat, vételkérve megfelelő, 30 ezer mm. 5 fillér- rel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat		
Buza 1912. októberi	11.46—11.47	11.44	11.45	
Buza 1913. áprilisi	11.81—11.82	11.79	11.80	
Rozs 1912. októberi	9.31	9.32	9.32	9.33
Tengeri 1912. aug.	9.09—9.10	9.08	9.09	
Tengeri 1913. májusi	7.56—7.57	7.55	7.56	
Zab 1912. októberi	9.63—9.64	9.62	9.63	

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 5. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	108.20
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87.20
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	72.25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87.75
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	89.50
Magyar nyeménysorsjegy kölcsön	—	—	—	211.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	142.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	86.90
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	90.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	112.60
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	86.90
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	20.76
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	853.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	654.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	715.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.06
Német birodalmi márka	—	—	—	117.57 ¹ / ₂
Londoni vista	—	—	—	240.85
Páris vista	—	—	—	95.87 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	—	—	23.52

Kőbányai sertés piac.

Augusztus 5.

Augusztus 3. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 155—156 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi augusztus hó 1. napján volt készlet 37095 drb. — 1912. augusztus hó 2-án felhajtott 55 drb. — 1912. augusztus 2-án elszál- lított 328 drb. — 1912. augusztus 3. napjára ma- radt készletben 36824 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. augusztus 6-án

1. Az olcsó tej. Humoros. — 2. Bécsi lóversenyek. Természeti felvétel. — 3. Ónagysága bosszuja. Kacag- tató. — 4. Hüvelyk Matyi. Mulatságos. — 5. A me- zítelen táncosnő. Modern társadalmi dráma. 2 fel- vonásban.

Előadások délután 1¹/₂ órától kezdve esti 1¹/₂ óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül meg- jelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma kedden, 1912. augusztus 6-án:

1. Gépgyártás. Nagy látványosság. — Az első harag. Humoros. — 3. Széttört bilincsek. Szenzációs dráma. — 4. A ravasz cowboy. Vigjáték.

Az előadások kezdete délután 1¹/₂ órától folytató- gosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésen- ként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zene- kar. — Ruhatár. — Buffet.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTÉR.*

Dr. Lócs Rezső

ügyvédi irodáját 4978

Arad, Salacz-utca 1. l. em.
megnyitotta.

Rendkívüli kedvezmény-
ben részesül, ha

iskolakönyveit

már most szerzi be

Décsi Géza

könyvkereskedésében (Forrai-utca.)

Kereskedelmi, gimnázium, reál, polgári fiú- és leány-iskolai tankönyvek tiszta, új bekö- tetessel, félárban kaphatók. Telefon 902.

4861

Uj zeneiskola Aradon!

Tisztelettel értesítjük Arad és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy szeptember 1-jével Aradon, Andrassy-ut 8. szám alatt (II. em., a Minorita templommal szemben) a modern zenei kultúra legmagasabb ni- vóján álló, zeneakadémiai módszer szerint működő

5 főhangszeres zeneiskolát

nyitunk.

Hangszerek: hegedű, zongora, cim- balom, cello és ének.

Tandij: (3 és ill. 4 növendékkel 1 órá- ban). 2 főhangszerrel és 9 melléktanszak- kal együtt 8, ill. 12 korona.

Előjegyezhetni Szalay Aranka tanár- nőnél (Rákóczi u. 23.) Ugyanott rész etes körlevél kapható.

A beiratkozásokat és felvételi vizsgá- kat augusztus 27-től szeptember 10-ig tartjuk.

Támaszkodva magas képzettségünkre és hosszú, eredményes gyakorlatunkra, bi- zalommal kérjük az aradi n. é. közönség támogatását, kiváló tisztelettel:

Szalay Aranka, Zay Margit,
a zongora- ének okl. tanárnője. okl. zongora tanárnő.

Dr. Mezey Zsigmond,

okl. hegedűtanár, a cello-, viola- és melléktanszakok tanára. 4915

Világhírű
Hazelwood
amerikai
czipők

egyedüli lerakata 16 K., 20—24 K. árban

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

2041—IV.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Nyári színes czipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valámit a világhira

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban: 1901

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forralmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a leg-szolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyiszintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Ámos-utca (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvé-telét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Szőlőmoly

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” per-me-tezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

Taxameteres

Bér-autók

Telefonszám
210

2481
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tököly-ter 1. sz. 3821

Házlebontás miatt üzletemet
Deák Ferenc-utca 7. sz.
alá helyezem.

A raktáron levő villamos
csillár és lámpákat leszálli-
tott árban adom el.

Diamant Ferenc
villamos szerelő. 3116

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 3116

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron eladó.

Telefon 387. sz.

I. rendű 253-as számú szabadal-
mazott hornyolt és közönséges

**Fedélcserép,
Portlandcement,
Gipaz,
Fedőlemezek,
Mádfonat és
Mész**

legelőcsöbben kapható
4575

Braun N. A.
cégnél,
Arad, Boros Beni-ter 7.

FIATAL

vegyes szakmabeli

segéd

augusztus 15-iki belépésre

kerestetik

Irsai Lipót,
Hunyaddobra. 4976

2-3 uri leány-
gyermek
előkelő családhoz
teljes ellátásra
felvétetik

Bővebbet szivességből:
Rosenblüh H. és Társa

cégnél. 4979

Egyéves
gyalogos önkéntesi
teljes felszerelés
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy
földszinti és egy első emeleti
háromszobás lakás,

előszoba, fürdőszoba. csukott fo-
lyosó és cselédfülkével ellátva,
gáz- és villanyvilágítással felsze-
relve, folyó évi

november 1-re kiadó.

Bővebbet Gróf Károlyi-utca 7.
sz. alatt a házmesternél, vagy
Oravetz Miklós fakereskedőnél,
a tulajdonosnál. 4939

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztár-
nak, vagy más intézetnek —
esetleg divatsalonnak — alkalmas

utcai lakás kiadó

Bővebbet a kiadóban.

Charles Cirkusz.

Cirkusz

aminő Magyarországon még
nem volt, sőt e vállalat,
melynek tulajdonosa

Charles

Krone, páratlan a maga ne-
mében. Bejárva és meghó-
ditva

Európa

világvárosait, a jelenleg Ma-
gyarország

legnagyobb

városaiban mutatja be azt,
hogy vállalata minden te-
kintetben a

legizlésebb,

melynek előadásában a vi-
lágvárosok

legelőkelőbb

közönsége gyönyörködött s
meggyőződött arról, hogy
nincs a föld kerekiségének
még egy ily hatalmas

vándor-cirkusza,

amely annyi gonddal és iz-
léssel összeállított műsort
tudna bemutatni mint az

ARADON, augusztus 8-án

este 8 órakor
bemutató előadást tartó

Charles Cirkusz.

4931

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy sorra kerül, az ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22. sz.
Kiadóhivatali telefon: 154. sz.
Szerkesztőség: 227. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a postaköltséget a megrendelőnek kell fizetnie — vagy levélszolgálatokban. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor kétféleképpen megkeresendő. (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul az elgá a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a sorok száma szerint számított. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt sorok a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hivatalos díjtalanul megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

HÁZASSÁG.

Nőülne!

Egy gyári géplakatos, havi 120 korona fizetéssel, független 25-30 éves szőke özvegy, vagy hajadonnal. Discretió mellett, arcképes leveleket D. L., Tökölly Imre-utca 55., Arad. 4981

Szép fogakat

épelni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentoin fogorvos. I-5251

LAKÁST KERESNEK.

Kerestetik

2 szobás kényelmes lakás, mellék-helyiségekkel, november 1-re. Ajánlatok kéretnek „Tisztviselő” jelígre a kiadóba. 4958

KIADÓ LAKÁS.

3 szobás,

modern utcai lakás, újonnan át-festve, fürdőszobával, villany bevezetve, azonnal kiadó Deák Ferenc-utca 16. sz. alatt. 4975

Középiskolai tanuló

jó erkölcsű, művelt úri fiú, teljes ellátást nyerhet Miskovits István kir. sőtárnok családjánál Aradon, Thökölly-tér 5. szám alatt. 4976

Kiadó

üzlethelyiség, szép tágas portállal, továbbá egy 4 szobából álló utcai erkélyes lakás, minden hozzátartozó helyiségekkel. Egy 2 szobás utcai garçon lakás a fentírtakban is, november 1-ére. Deák Ferenc-utca 39. 4982

Két szobás

utcai földszinti lakás mellék-helyiségekkel azonnal kiadó Szent Pál-utca 8. sz. 4963

2 szobás utcai lakás

azonnal is vagy szeptember 1-től kiadó Aranykéz-utca 20. szám.

3 szobás

4970 modern földszintes utcai lakás, az összes mellék-helyiségekkel november elsejétől kiadó. Kossuth-utca 40.

Kopott parket

tűkörülfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöli fel. I-5251

OKTATÁS.

Francia nyelv tanárt

keresek, ki este 9 órakor adhat órát. Ajánlatokat kérek „Francia nyelv” jelígre a kiadóhivatalba. 4980

Gummi cikkek

finomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Óvadéki épes

egyén, ki a magyar, német és román nyelvet bírja utazói, raktárnoki, pénzeszedői vagy hasonló minőségben állást keres. Cím a kiadóban. 4929

Volt önálló

iparos, 28 éves értelmesebb, megbízható egyén raktárnoki, pénzeszedői, irodaszolgái vagy hasonló állást keres. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 4977

A gabonaszakmában

keresek azonnali belépésre irodai, vagy raktárnoki alkalmazást. E szakmában már önálló voltam. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jelige alatt, e lap kiadóhivatalába kéretnek. 4919

ALKALMAZÁST NYER.

Kerestetik

fiatal molnársegéd 17-18 éves, ki az önműködő őrléshez ért. Józanság, szorgalom és igazság a malomban megkívántatik. Cím: Gara Ferencz gőzmalma. Nagylak. 4940

Wesselényi-utca 51. sz.

egy gyermektelen házaspár, mint házmestert, a ki a vízvezetékhez is ért, szeptember 1-re keresünk. Bővebbet ugyan ott. 4954

Ügyes könyvelő

Kovács Simon vászon- és kézműáru raktárában Lázár Vilmos-utca 3. sz. kerestetik. 4984

Intelligens

fiú fogtechnikus gyakornoknak felvétetik, Novák Rudolf fogtechnikai műtermében. Arad, Szabadságtér 5. szám. 4987

ÜZLETEK.

Jómenetelű

régi fűszerüzlet italméréssel, más vállalkozás miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4729

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nappal elegáns fotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szopper-zsölyve kapható, már 105 koronától kezdve, továbbá divánok, ottománok I. és III. részű matracok, összecusukható vaságyak, gyermek-ágyak, levarott szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és disztónél. Lázár Vilmos-utca 1-2. sz. 4363

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos árban és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Hulladék tüzelő

száraz, apró jutányos áron kapható Dengl fatelepén Kossuth-utca végén. 4835

Két cséplőgép-készlet

használt, kijavítva, jókarban, olcsón eladó Burza Testvéreknél Arad, Boros Beni-tér. 4891

Vanilón

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vanillát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finom tészták készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Salacs-parkban,

egy padon felejtődött egy kis fényképező-gép, bőrtokban. Becsületes megtaláló juttassa ezt Szántay építész irodájába, ahol jutalom-ban részesül. 4971

Az iskola idényre

2-3 iskolás gyermeket teljes ellátásra elfogad. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4985

Fényképezési gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakszerűen, legjutányosabb árban, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-u. 30. 4121

Kiadó

november elsejére Dobó-utca 6. szám alatt (a buzapiac mellett) egy raktárnak vagy magtárnak alkalmas, vízmentesen épített pince. Felvilágosítással szolgál ugyanott a házmester. 4918

Kész csiszolt,

hordható takaréktűzhelyek eladók. Lakatos tanulók fizetéssel felvétetnek Lenkey Ferencz-nél, Közép utca 12. 4962

Virágok és rózsák

élősdieit és bolhái ellen használjon 2%-os „Tabicotin Emulsiót Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

Elvállalok

egy vagy két iskolás leánykát teljes ellátásra a jövő tanévre. Ugyanott egy külön kijáratú szoba kiadó, butorral vagy anélkül, 15-ére. Braunné, Szabadság-tér 12., II. em. 19. ajtó. 4967

Legkellemebb

és legpompásabb zamatu üdítő italt készítség a Földes gyógyszer-tár által hozott Citronellel. Nékülözhetetlen hűsítő, tisztító, szomjuságot csillapító szer, külsőösen ajánlható ott, hol jó ivó víz rendelkezésre nem áll. A legrosszabb ivó vizet is sterilizálja. Egy adag 6 fillér. 1224

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdieit ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Vojtek és Weisz Arad. I-5251

Ügyes kárpitos 1211

ajánlkozik e szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Thökölly-tér 7. sz.

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület- és diszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

PORTLANIT valódi zimonyi ASZBESZTPALA

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga Tartósságáért 50 évi jótállás.
Egyedélárusítás: Fülöp Lajos hajlitott fabutorgyár Arad, Hajó-utca I. Telefon 75.

Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Aradi nyomja részvénytársaság könyvnyv udája, kiadványokészete és betűtűmőrtődjé.